

Nazwa opracowania:

PLAN OGÓLNY GMINY POPÓW

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Zlecniodawca: **Urząd Gminy Popów**

Autorzy: **dr inż. arch. Danuta Mirowska-Walas**

inż. Wiktoria Pisarek

Łódź, 10 sierpnia 2026 r.

SPIS TREŚCI

I. INFORMACJE OGÓLNE	3
1. Uwagi wstępne	3
2. Przedmiot i cel opracowania.....	3
3. Określenie zasięgu terenu objętego prognozą.....	4
4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy.....	4
5. Podstawy prawne i materiały wyjściowe	5
6. Powiązania z innymi dokumentami	5
II. STAN ISTNIEJĄCY – ANALIZA I OCENA.....	7
1. Charakterystyka istniejącego stanu środowiska i zagospodarowania	7
2. Potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji ustaleń planu ogólnego	29
3. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	31
4. Istniejące problemy ochrony środowiska	31
III. PROJEKTOWANE ZAGOSPODAROWANIE – ANALIZA I OCENA	36
1. Cele ochrony środowiska.....	36
2. Opis projektowanego zagospodarowania	38
3. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych w projekcie planu ogólnego.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
4. Ocena warunków zagospodarowania terenu określonych w planie ogólnym wynikających z potrzeb ochrony środowiska	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
5. Ocena wpływu projektowanego zagospodarowania na środowisko przyrodnicze, zdrowie ludzi oraz elementy środowiska kulturowego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
6. Możliwości ograniczenia negatywnego oddziaływania ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko przyrodnicze	59
7. Rozwiązania alternatywne do projektu planu	59
8. Przewidywane metody analizy realizacji projektowanego dokumentu	60
9. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	63
IV. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	64

Załącznik do prognozy – Oświadczenie w trybie art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 r., poz. 670)

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Uwagi wstępne

Niniejsze opracowanie powstało dla potrzeb projektu planu ogólnego gminy Popów. Obowiązek jego sporządzenia, w ramach przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, wynika z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2026 r., poz. 670) – zwanej dalej OOŚ.

Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w Prognozie oddziaływania na środowisko (zwanej dalej Prognozą) uwzględnia wymogi według stanu prawnego obowiązującego od dnia 15 listopada 2008 r., tj. wymagania określone w art. 51 i art. 52 ustawy OOŚ oraz został uzgodniony z właściwymi organami:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach pismem z dnia 01.08.2024 r., znak: WOŚ.411.148.2024.AOK, który uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w Prognozie,
- Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Kłobucku z dnia 31.07.2024 r. znak: ONS-NZ.9022.151.2024 r., który uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w Prognozie.

Treść niniejszej prognozy została opracowana w dostosowaniu do wyżej wymienionych wymagań, tj. wymagań zawartych w obowiązujących przepisach, tj. w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2026 r., poz. 670) oraz wymagań wyżej wymienionych organów uzgadniających jej zakres i stopień szczegółowości.

Rolą niniejszego opracowania jest identyfikacja oddziaływań na środowisko, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, a także uzasadnienie decyzji przestrzennych podejmowanych w dokumencie. Prognoza nie posiada mocy prawnej i nie stanowi przedmiotu uchwały Rady Gminy. Jest dokumentem towarzyszącym, bez którego plan ogólny gminy nie może być uchwalony. Stanowi element postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, przeprowadzanego przez Wójta Gminy Popów.

2. Przedmiot i cel opracowania

(art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku [...] – tekst jednolity Dz. U. z 2026 r., poz. 670)

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko przyrodnicze ustaleń projektu planu ogólnego gminy Popów do którego Rada Gminy Popów przystąpiła uchwałą Nr 387/LXIX/2024 z dnia 26 marca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Popów.

Należy wskazać, iż forma i zapis projektu planu ogólnego gminy Popów wynika wprost z wymagań ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 poz. 538) i jest znacząca różna od obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Popów zatwierdzonego uchwałą Nr 185/XXIX/2021 Rady Gminy Popów z dnia 13 stycznia 2021 r. – dokumentu określającego politykę przestrzenną gminy. Niemniej jednak ustalenia dotyczące przeznaczenia poszczególnych terenów, poza ograniczeniem terenów przeznaczonych dla funkcji mieszkaniowej oraz ich wpływ na środowisko pozostają zasadniczo aktualne. W związku z powyższym treść prognozy oddziaływania na środowisko sporządzonej dla potrzeb ww. studium, a także ze względu na niewielki upływ czasu jest w zasadniczej mierze aktualna i została wykorzystana w niniejszym opracowaniu. W niniejszym opracowaniu dokonano tylko w niezbędnym zakresie zmiany tych treści, które straciły swoją aktualność oraz pominięto treści, które bezpośrednio dotyczyły formy i zapisów ww. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, głównym celem niniejszej prognozy jest przedstawienie społeczeństwu i organom opiniującym projekt planu ogólnego oraz zagrożeń dla środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi, jakie mogą wynikać z realizacji ustaleń niniejszego projektu planu ogólnego.

W dokumencie wstępnie ustalono zakres uciążliwości dla środowiska, jakie mogą wystąpić pod wpływem ustaleń projektu planu ogólnego oraz wskazanie metod ich zmniejszania lub wykluczenia.

3. Określenie zasięgu terenu objętego prognozą

(art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku [...] – tekst jednolity Dz. U. z 2026 r., poz. 670)

Obszar objęty prognozą oddziaływania na środowisko obejmuje gminę Popów w jej administracyjnych granicach. Gmina Popów położona jest w województwie śląskim, powiecie kłobuckim oraz posiada łączną powierzchnię ok. 102 km². Gmina była zamieszkiwana przez 5711 osób, co daje gęstość zaludnienia ok. 55,8 osób/km².¹

4. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

(art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. b ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku [...] – tekst jednolity Dz. U. z 2026 r., poz. 670)

Zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2026 r., poz. 670) oraz uzgodnieniami odpowiednich instytucji, co do zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w Prognozie, przyjęto układ treści odpowiadający wymaganiom zapisanym w ww. ustawie.

¹ Dane udostępnione przez GUS za 2023 r.

Przy opracowywaniu prognozy wykorzystano dostępne materiały kartograficzne, opracowania dotyczące środowiska przyrodniczego oraz dokumenty planistyczne dotyczące obszaru objętego opracowaniem i jego otoczenia. Uwzględniono także informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla obowiązujących planów miejscowych. Zebrane informacje posłużyły do narysowania obrazu funkcjonowania obszaru w chwili obecnej i porównania go z przewidywanym stanem będącym skutkiem realizacji ustaleń projektu planu ogólnego.

5. Podstawy prawne i materiały wyjściowe

(art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku [...] – tekst jednolity Dz. U. z 2026 r., poz. 670)

Niniejszą prognozę opracowano w oparciu o wymogi:

- ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2026 r., poz. 670),
- ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2026 r. poz. 538).

Dodatkowo wspierano się wymogami obowiązujących ustaw z zakresu m.in. prawa budowlanego i inżynierii, samorządu gminnego, ochrony środowiska i ochrony przyrody, powierzchni ziemi i geologii, odpadów, gospodarki wodno-ściekowej, ochrony powietrza atmosferycznego i obowiązujących norm hałasu.

Przy sporządzaniu prognozy korzystano również z opracowań planistycznych, ogólnogeograficznych, wykazów, baz danych, map i geoportali.

6. Powiązania z innymi dokumentami

(art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku [...] – tekst jednolity Dz. U. z 2026 r., poz. 670)

Niniejsze opracowanie jest ściśle powiązane z następującymi dokumentami:

- „Planem zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego 2020+” zatwierdzonym uchwałą Nr V/26/2/2016 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r.,
- „Audytem krajobrazowym województwa śląskiego” zatwierdzonym uchwałą nr VII/16/16/2025 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 23 czerwca 2025 r.,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Popów przyjętym Uchwałą Rady Gminy Popów Nr 185/XXIX/2021 z dnia 13 stycznia 2021 r., w którym określono ogólne zasady zagospodarowania oraz generalną dyspozycję funkcjonalno-przestrzenną dla obszaru objętego opracowaniem, w ramach, której ustalono zasięgi i przeznaczenie poszczególnych tere-

nów. W obszarze objętym projektem planu wskazano m.in. tereny: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej MN, mieszkaniowej jednorodzinnej i usług MN/U, zabudowy zagrodowej, agroturystyki i rekreacji indywidualnej RM/ML, zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej RM/MN, eksploatacji powierzchniowej PE, farm fotowoltaicznych EF oraz tereny naturalne: grunty rolne, łąki i pastwiska, wody śródlądowe, lasy i dolesienia.

- Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla wybranego obszaru w miejscowości Zawady w gminie Popów zatwierdzonym Uchwałą Nr 239/XXXVII/2021 Rady Gminy Popów z dnia 25 listopada 2021 r.,
- Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla wybranego obszaru w miejscowości Rębelice Królewskie w gminie Popów zatwierdzonym Uchwałą Nr 287/XLVIII/2022 Rady Gminy Popów z dnia 19 października 2022 r.,
- Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla wybranego obszaru w miejscowości Kamieńczyzna w gminie Popów zatwierdzonym Uchwałą Nr 288/XLVIII/2022 Rady Gminy Popów z dnia 19 października 2022 r.,
- Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego gminy dla fragmentu obrębu geodezyjnego Popów w rejonie ulic Wieluńskiej i Pajęczańskiej w gminie Popów zatwierdzonym Uchwałą Nr 34/VII/2024 z dnia 12 września 2024 r.,
- Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla fragmentów działek ewidencyjnych o nr 2084/6 i 2085/2 w obrębie geodezyjnym Rębelice Królewskie w gminie Popów zatwierdzonym Uchwałą Nr 65/XIII/2025 z dnia 18 lutego 2025 r.,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu geodezyjnego Annolesie oraz części obrębu geodezyjnego Marianów w gminie Popów zatwierdzony uchwałą **Nr 146/XXXI/2026** Rady Gminy Popów z dnia 10 czerwca 2026 r.,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu geodezyjnego Wąsosz Górny w gminie Popów zatwierdzony uchwałą **Nr 151/XXXIII/2026** Rady Gminy Popów z dnia 29 lipca 2026 r.,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu geodezyjnego Nowa Wieś oraz części obrębu geodezyjnego Brzózki w gminie Popów zatwierdzony uchwałą **Nr 152/XXXIII/2026** Rady Gminy Popów z dnia 29 lipca 2026 r.,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu geodezyjnego Zawady w gminie Popów zatwierdzony uchwałą **Nr 153/XXXIII/2026** Rady Gminy Popów z dnia 29 lipca 2026 r.

II. STAN ISTNIEJĄCY – ANALIZA I OCENA

1. Charakterystyka istniejącego stanu środowiska i zagospodarowania

(art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku [...] – tekst jednolity Dz. U. z 2026 r., poz. 670)

Położenie administracyjne i fizjograficzne

Gmina Popów jest gminą wiejską położoną w południowej Polsce, w północnej części województwa śląskiego, w powiecie kłobuckim. Odległość od Katowic – siedziby województwa w linii prostej wynosi ok. 100 km i od Kłobucka – siedziby powiatu wynosi 17 km.

Graniczy bezpośrednio:

- od północnego zachodu z gminą Działoszyn (pow. pajęczański, woj. łódzkie),
- od północnego wschodu z gminą Pajęczno (pow. pajęczański, woj. łódzkie),
- od wschodu z gminą Nowa Brzeźnica (pow. pajęczański, woj. łódzkie),
- od południowego wschodu z gminą Miedźno (pow. kłobucki, woj. śląskie),
- od południa z gminą Opatów (pow. kłobucki, woj. śląskie),
- od zachodu z gminą Lipie (pow. kłobucki, woj. śląskie).

Obszar gminy wynosi 102 km² (11,5% powierzchni powiatu), w większości są to użytki rolne. W 2023 r. była zamieszkała przez 5711 osób². Głównym centrum gminy i siedzibą samorządu jest miejscowość Zawady położona w południowej części gminy.

Pod względem administracyjnym gminę tworzą 22 miejscowości zgrupowane w 17 obrębów geodezyjnych: Annolesie, Brzózki, Dąbrowa, Dąbrówka, Dębie, Florianów, Kamieńszczyzna, Kule, Nowa Wieś, Płaczki, Popów, Rębielice Królewskie, Wąsosz Dolny, Wąsosz Górny, Więcki, Zawady i Zbory.

W obszarze gminy wydzielono 18 obrębów geodezyjnych: Annolesie, Brzózki, Dąbrowa, Dąbrówka, Dębie, Florianów, Kamieńszczyzna, Lelity, Marianów, Nowa Wieś, Płaczki, Popów, Rębielice Królewskie, Wąsosz Dolny, Wąsosz Górny, Więcki, Zawady i Zbory.

Gmina jest dobrze skomunikowana z najbliższymi ośrodkami miejskimi: Działoszynem, Kłobuckiem, Wieluniem i Częstochową.

Układ komunikacyjny gminy tworzą:

- droga wojewódzka nr 491 relacji Raciszyn (droga krajowa nr 42) – Częstochowa (drogi krajowe nr 43 i 46),
- drogi powiatowe nr: 2008S, 2013S, 2014S, 2016S, 2017S, 2023S, 2025S, 2029S, 2030S, 2066S,
- drogi gminne,
- linia kolejowa nr 131 relacji Chorzów Batory - Tczew.

² Dane udostępnione przez GUS za 2023 r.

Obszar gminy Popów położony jest w większości, w mezoregionie Wyżyny Wieluńskiej, stanowiącym część makroregionu Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej będącej składową Podprowincji Wyżyny Śląsko-Krakowskiej. Jedynie wschodni fragment gminy położony jest w mezoregionie Niecki Przyrowskiej, należącym do makroregionu Wyżyny Przedborskiej i Podprowincji Wyżyny Małopolskiej. Cały obszar gminy znajduje się w zasięgu Prowincji Wyżyn Polskich i Megaregionu Pozaalpejskiej Europy Środkowej.

Wyżyna Wieluńska rozciąga się pomiędzy Wieluniem a Częstochową. Zajmuje powierzchnię 1443 km². Położona jest na wysokości od 220 do 280 m n.p.m. Najwyższe wzniesienia osiągają wysokość około 300 m n.p.m. Wyżyna Wieluńska zbudowana jest przede wszystkim ze skał wapiennych górnej jury, a także ze skał jury środkowej i górnego triasu. Charakterystyczne dla wszystkich obszarów zbudowanych ze skał węglanowych są formy krasowe, przejawiające się tutaj w postaci lejów i szczelin w podłożu.

Tabela 1. Regionalizacja fizyczno-geograficzna gminy Popów³

L.p.	Jednostka	Nazwa jednostki	Symbol
1	Megaregion	Pozaalpejska Europa Środkowa	3
2	Prowincja	Wyżyny Polskie	34
3	Podprowincje	Wyżyna Śląsko-Krakowska	341
		Wyżyna Małopolska	342
4	Makroregiony	Wyżyna Woźnicko-Wieluńska	341.2
		Wyżyna Przedborska	342.1
5	Mezoregiony	Wyżyna Wieluńska	341.21
		Niecka Przyrowska	342.17

Źródło: Praca zbiorowa, Physico-geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data, „Geographia Polonica” 2018, vol. 91, iss. 2, s.143-170 stanowiąca aktualizację Kondracki J., Geografia Regionalna Polski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2002 r.

Rzeźba terenu

Rzeźbę gminy Popów stanowi płaska, miejscami falista wysoczyzna polodowcowa z pagórkami piaszczystymi w okolicy Popowa. Obszar gminy rozcina dolina rzeki Liswarty. Rzeźba terenu gminy Popów wynika również z lokalizacji doliny rzeki Warty, przy północno-wschodniej granicy gminy.

Oprócz opisanych powyżej form naturalnych, na analizowanym obszarze występują formy pochodzenia antropogenicznego – formy rzeźby utworzone przez człowieka.

³ Praca zbiorowa, Physico-geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data, „Geographia Polonica” 2018, vol. 91, iss. 2, s.143-170 stanowiąca aktualizację Kondracki J., Geografia Regionalna Polski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2002 r.

Wśród nich można wymienić: tereny eksploatacji powierzchniowej, wykopy i nasypy kolejowe i drogowe, wyrobiska po eksploatacji kruszywa.

Wysokości bezwzględne obszaru wahają się od 181,0 m n.p.m. (w dolinie Warty koło miejscowości Lelity) do 252,5 m (wzgórze w okolicy Rębielic Królewskich).

Gmina położona jest w części Wyżyny Wieluńskiej, która jest jednym z trzech geomorfologicznych elementów tworzących Wyżynę Krakowsko-Wieluńską, zwaną również Jurą Polską w obrębie monokliny przedsudeckiej.

Stan zagospodarowania przestrzennego

Gmina Popów posiada charakter rolniczy. Rolnictwo pełni więc funkcję podstawową gminy.

Użytkowanie gruntów w gminie jest następujące:

- grunty rolne: 64%,
- grunty leśne: 31,8%,
- grunty zabudowane i zurbanizowane: 3,6%,
- pozostałe: 0,6%.

Tak znaczny udział użytków rolnych określa rolniczy charakter gminy.

Elementem struktury funkcjonalno-przestrzennej, który również decyduje o charakterze krajobrazu gminy jest znaczny udział lasów, z których największy zwarty kompleks znajduje się we wschodniej części gminy. W tej części znajdują się najcenniejsze tereny pod względem przyrodniczo-krajobrazowym położone w obrębie zakola rzeki Liswarty i jej ujścia do Warty.

Do funkcji uzupełniających można zaliczyć mieszkalnictwo oraz usługi powiązane z obsługą ludności, które zlokalizowane są głównie w sąsiedztwie głównych dróg i skrzyżowań, stanowiąc małe obiekty handlowe i handlowo-usługowe. Na terenie gminy nie występują wielkopowierzchniowe obiekty handlu, a najważniejsze obiekty usługowe skupione są w miejscowościach Popów oraz Zawady - centrum administracyjnym gminy. Obok użytków rolnych i leśnych na terenie gminy występują w szczególności tereny zabudowy zagrodowej. Główne skupiska zabudowy występują w miejscowościach wzdłuż dróg, niekiedy z pojedynczymi rozproszonymi i nieznacznie oddalonymi obiektami o funkcji zagrodowej.

Do głównych elementów tożsamości funkcjonalno-przestrzennej gminy należą:

- dolina rzeki Warty usytuowana w północno-wschodniej części gminy,
- dolina rzeki Liswarty stanowiąca niewielki fragment zachodniej granicy gminy, następnie zlokalizowana w jej centralnej części i na dalszym odcinku stanowiąca część południowo-wschodniej oraz wschodniej granicy gminy,
- zwarte kompleksy leśne we wschodniej i południowo-wschodniej części gminy.

W gminie występują udokumentowane złoża kopalin (kruszywa naturalne; kamienie drogowe i budowlane; wapień i margle przemysłu wapienniczego).

Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka DW 491 relacji Raciszyn (DK 42) – Częstochowa (DK 43, 46) o łącznej długości ok. 35 km. Pozostałą część układu drogowego stanowią drogi powiatowe oraz drogi gminne. Ponadto przez teren gminy przebiega linia kolejowa nr 131 relacji Chorzów Batory - Tczew – linia towarowa łącząca Górny Śląsk z portem w Gdyni.

Wyposażenie w infrastrukturę techniczną charakteryzuje:

- wyposażenie wszystkich miejscowości w sieć wodociągową,
- wyposażenie części obszaru gminy w system kanalizacji sanitarnej,
- funkcjonująca gminna oczyszczalnia ścieków w miejscowości Popów,
- dobra obsługa w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną z zasilaniem z GPZ 110/15 kV Walenczów w gminie Kłobuck za pośrednictwem linii napowietrznych 15 kV poprzez stacje 15/0,4 kV,
- dwie elektrownie wiatrowe w obrębie Zawady o mocy 850 kW i wysokościach 100 i 101 m,
- dobra dostępność telefoniczna przewodowa i bezprzewodowa.

Geologia i geomorfologia

Geologiczna historia Wyżyny wiąże się głównie z okresem jurajskim. W mezozoiku, dokładniej na początku jury ok. 150 mln lat temu teren Wyżyny zalany był morzem. Leżał on w nagrzanej płytkiej strefie szelfowej, gdzie panowały doskonałe warunki dla bujnego życia roślinnego i zwierzęcego. Podstawowym budulcem szkieletów i pancerzy zwierząt zasiedlających ten ekosystem był węglan wapnia będący później podstawowym składnikiem powstałych na tym terenie osadowych skał wapiennych. W morzu żyły także zwierzęta osiadłe, które za życia posiadały szkielety krzemionkowe, natomiast gąbki kamieniały, jako wapienne, krzemionka zaś wytrącała się w postaci kulistych konkrecji, co doskonale dziś widać w przekroju kamieniołomu. Pomiędzy warstwami wapiennych skał często widać kuliste lub owalne białe twory, tzw. buły krzemienne. Skały powstałe z osiadłych gąbek wyrastały na dnie morza w postaci podwodnych wzgórz podobnych do raf koralowych. W ten sposób tworzyły się bardzo twarde skały zwane wapieniami skalistymi lub gąbkowymi. Pomiędzy podwodnymi wzgórzami gąbkowych skał z wapiennego mułu osadzały się warstwy miękkich wapieni, zwanych uławiconymi bądź płyto- wymi. Wapienie te, jako mało odporne na niszczenie fizyczne i chemiczne po wydzwignięciu skalistego dna nad powierzchnię szybko ulegały niszczeniu poprzez korozyjne procesy krasowe wspomagane mechaniczną erozją. W efekcie wierzchnia warstwa wapiennej płyty całej Wyżyny o grubości ponad 20 m została całkowicie zniszczona. Wapienie płytowe tworzyły się głównie z amonitów. Wówczas organizmy te dominowały w morzu. Te głowonogi, spokrewnione z kalmarami i ośmiornicami różniły się od dzisiejszych kuzynów przede wszystkim tym, że posiadały przepiękny, spiralny pancerz przypominający muszlę ślimaka. Zwierzęta te, nazywane niekiedy „rybami mórz mezozoicznych” pływały w toni w ogromnych ilościach, a ich muszle opadając na dno wraz z innymi organizmami, zamieniały się w wapienną skałę. Dzisiejszy układ rzeźby terenu charakteryzuje się częstym występowaniem tych osobliwości.

Przez wiele milionów lat miało tu miejsce systematyczne osadzanie szkieletów zwierząt zbudowanych z węglanu wapnia, co utworzyło kilkudziesięciometrowe złoża wapieni. Siły przyrody spowodowały, że na przełomie jury i kredy morze zaczęło wypływać się i ok. 100 mln lat temu cała skalista płyta Wyżyny została wydźwignięta ponad jego powierzchnię. Rozpoczął się wtedy proces kształtowania tzw. rzeźby krasowej, która powstała na podłożu zbudowanym ze skał rozpuszczalnych w wodzie. Należą do nich wapień, choć w chemicznie czystej wodzie skała wapienna zbudowana z węglanu wapnia (CaCO_3) rozpuszcza się bardzo powoli. Jednak na wyłonię z morza wapienny maszyn działała woda deszczowa, która w swym składzie zawiera pochodzący z powietrza dwutlenek węgla. Przez wiele lat proces ten doprowadził do znacznego przekształcenia krajobrazu. Woda rozpuszczała wapienną skałę, a jej niszczący wpływ ułatwiał ruchy skorupy ziemskiej kruszące wapienny monolit. Doprowadziło to do powstania całego systemu podziemnych korytarzy. Skała była jednocześnie niszczona od środka w wyniku, czego tworzyły się i rozrastały systemy jaskiniowe, tworząc od powierzchni leje i zapadliska krasowe. Pierwotna powierzchnia jurajskiej płyty była wyższa od obecnej o ok. 30 m, oparły się jej częściowo tylko najtwardsze tzw. wapień skaliste sterczące dziś w postaci stromych skał, które nazywane są ostańcami. Są to resztki zbudowanych z osiadłych gąbek, podwodnych wzgórz rosnących na dnie morza podobne do raf koralowych.

Trzeciorzęd dla terenu Wyżyny Wieluńskiej to okres intensywnej modyfikacji rzeźby krasowej wzmożonej ruchami tektonicznymi. Oddziaływanie orogenezy alpejskiej prócz powstania Karpat, doprowadziło do wydźwignięcia jurajskiej płyty Wyżyny oraz skruszenia jej w sieć spękań tektonicznych. Ułatwiło to wodom pochodzącym z opadów atmosferycznych ich podziemne krążenie, co znacznie przyspieszyło rozwój rzeźby krasowej. Powstałe w tym czasie rowy i uskoki tektoniczne do dziś wyznaczają w niektórych miejscach przebieg dolin rzecznych.

Epoka lodowcowa w czwartorzędzie zastała na terenie Wyżyny niezwykle urozmaicony, skalisty krajobraz silnie skrasowiałych wapiennych wzgórz o bardzo skomplikowanej rzeźbie. Na teren Jury Polskiej, co najmniej dwukrotnie wtargnął przesuwający się od północy lodowiec. Łądolodem została całkowicie przykryta Wyżyna Wieluńska. Topniejący lodowiec uwolnił ogromne ilości przywleczzonego ze sobą materiału skalnego w postaci piasku i żwiru, które zalegając na podłożu całkowicie przykryły skomplikowaną skalistą rzeźbę. Podziemne formy krasu zostały w znacznym stopniu zamulone, a cały teren szczelnie okryty. Około 10,5 tysięcy lat temu z Wyżyny Wieluńskiej, jako ostatnie ustąpiło zlodowacenie środkowopolskie. Dla tego lodowca wapienne ostańce Wyżyny Wieluńskiej były prawdopodobnie zaporą, na której się oparł, usypując pasmo piaszczystych wzgórz moreny czołowej eksponującej się dziś w krajobrazie Parku od Lisowic po Giętkowiznę. Ogromne ilości odpływających wód z topniejącego łądolodu doprowadziły do zmiany koryta Warty i rozdzielenia wapiennej przegrody na kierunku odpływu. Towarzyszące tym zjawiskom procesy erozji i denudacji związane przede wszystkim z rzeką

Wartą, prowadziły do dalszego urozmaicenia krajobrazu. Ze stromych stoków doliny rzeki oraz wierzchołków wapiennych wzgórz spłynęły z wodą polodowcowe osady odsłaniając wapienne skały, a brzegi doliny Warty zostały pocięte skomplikowaną siecią parowów i dolinek pobocznych.

Na obszarze gminy Popów występują w kolejności stratygraficznej następujące utwory geologiczne jury i czwartorzędu:

– Utwory jurajskie

Utwory jury górnej – malm reprezentowane są przez wapienie skaliste, płytowe, piaszczyste, margliste. Lokalnie margle, dolnego i górnego oksfordu. Wapienie malmu tworzą wychodnie zaznaczające się lokalnie w miejscowości Rębielice Królewskie, Lelity, Zawady i Wąsosz Górny.

– Utwory czwartorzędowe

Na omawianym obszarze zajmują zwartą pokrywę, lokalnie poprzerwaną wychodniami utworów jurajskich. Miąższość utworów czwartorzędowych wynosi od kilku do kilkunastu metrów.

- Plejstocen – reprezentują piaski, żwiry wodnolodowcowe z głazami moren czołowych, mady, mułki i piaski zastoiskowe oraz fragmentaryczne gliny zwałowe.
- Holocen – najmłodsze osady czwartorzędu o miąższości kilku metrów wypełniają dna dolin rzecznych rzeki Warty, Liswarty i jej dopływu Rębielanki. Są to piaski, żwiry rzeczne, mułki, poza tym wydmy.

Surowce mineralne

Występujące na terenie gminy Popów udokumentowane złoża surowców naturalnych zawiera poniższa tabela.

Tabela 2. Złóża surowców naturalnych

L.p.	Nazwa złoża	Nr MIDAS	Powierzchnia złoża	Kopalina	Kopalina wg NKZ	Zasoby geologiczne bilansowe (tys. ton)	Stan zagospodarowania
1	Brzózki 1	KN 15715	1,520 ha	kruszywo naturalne	złoża piasków budowlanych	186,90	złożo eksploatowane okresowo
2	Dąbrowa	KN 4969	0,287 ha	kruszywo naturalne	złoża piasków budowlanych	7,41	eksploatacja złoża zaniechana (zakończenie eksploatacji: 31.12.1993 r.)
3	Dębie-Więcki	KN 2826	3,380 ha	kruszywo naturalne	złoża piasków poza piaskami szklarskimi	71,00	eksploatacja złoża zaniechana
4	Kamieńszczyzna	KN 16498	1,999 ha	kruszywo naturalne	złoża piasków budowlanych	116,85	złożo rozpoznane szczegółowo

5	Kule I	WW 2544	0,150ha	wapienie i margle przemysłu wapienniczego	złóża wapieni i margli dla przemysłu wapienniczego i cementowego	5,08	eksploatacja złóża zaniechana
6	Popów-Parcele	KN 5181	0,280 ha	kruszywo naturalne	złóża mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	12,60	złożo rozpoznane szczegółowo
7	Rębielice Królewskie	KD 820	15,978 ha	kamienie drogowe i budowlane	złóża lekkich wapieni ciosowych i trawertynów	10311,00	eksploatacja złóża zaniechana
8	Rębielice Królewskie	KN 5211	184,590 ha	kruszywo naturalne	złóża mieszanek żwirowo-piaskowych (pospółki)	30421,00	złożo rozpoznane szczegółowo
9	Rębielice Królewskie 1	KD 16457	5,740 ha	kamienie drogowe i budowlane	-	4452,40	złożo rozpoznane szczegółowo
10	Rębielice Królewskie 2	KN 12210	5,480 ha	kruszywo naturalne	złóża piasków poza piaskami szklarskimi	409,91	złożo eksploatowane okresowo
11	Rębielice Królewskie 3	KN 12208	1,990 ha	kruszywo naturalne	złóża piasków poza piaskami szklarskimi	21,00	eksploatacja złóża zaniechana
12	Rębielice Królewskie 4	KN 18454	1,831 ha	kruszywo naturalne	-	173,90	złożo zagospodarowane
13	Wąsosz 2	KN 21535	1,895 ha	wapienie i margle przemysłu wapienniczego	złóża wapieni i margli dla przemysłu wapienniczego i cementowego	590,98	złożo rozpoznane szczegółowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z portalu MIDAS

Obszary i tereny górnicze

W gminie Popów znajdują się następujące obszary i tereny górnicze:

„Brzózki 1” nr 10564:

- powierzchnia obszaru górniczego: 7 800 m²,
- powierzchnia terenu górniczego: 8 100 m².

Ww. obszar i teren górniczy ustanowiono na wydobywanie metodą odkrywkową kruszywa naturalnego ze złóża „Brzózki 1” w miejscowości Brzózki, gmina Popów, powiat kłobucki, województwo śląskie,

na podstawie koncesji Starosty Kłobuckiego, znak: ROŚ.6522.0003.3.2012 z dnia 23 lipca 2012 r. Działalność jest prowadzona przez Przedsiębiorcę Ryszarda Wojciechowskiego (Wojciechowski), działającego pod firmą Usługi Remontowo-Budowlane „Romekspol” z siedzibą w Brzózkach. Termin ważności koncesji upływa w dniu 30 czerwca 2022 r.;

„Rębelice Królewskie – wapienie” nr 138959:

- powierzchnia obszaru górniczego: 29 427 m²,
- powierzchnia terenu górniczego: 291 483 m².

Ww. obszar i teren górniczy ustanowione na wydobywanie wapieni z części złoża „Rębelice Królewskie 1” w Rębelicach Królewskich, gmina Popów, powiat kłobucki, województwo śląskie, na podstawie koncesji Marszałka Województwa Śląskiego, znak: OS-RG.7422.25.2019, OS-RG.KW-00368/19 z dnia 23 kwietnia 2019 r. Działalność jest prowadzona przez firmę „Kopalex” s.c. Kubicki Piotr, Tronina Rafał z siedzibą w Rębelicach Królewskich. Termin ważności koncesji upływa w dniu 31 grudnia 2035 r.;

„Rębelice Królewskie 4” nr 137745:

- powierzchnia obszaru górniczego: 18 800 m²,
- powierzchnia terenu górniczego: 18 800 m².

Ww. obszar i teren górniczy ustanowiono na odkrywkowe wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża „Rębelice Królewskie 4” w Rębelicach Królewskich, w gminie Popów, powiat kłobucki, województwo śląskie, na podstawie koncesji Starosty Kłobuckiego, znak: ROŚ.6522.008.2017.II z dnia 10 sierpnia 2018 r. Działalność jest prowadzona przez firmę „Kopalex” s.c. Kubicki Piotr, Tronina Rafał z siedzibą w Rębelicach Królewskich. Termin ważności koncesji upływa w dniu 31 grudnia 2030 r.

„Rębelice Królewskie 2 A” nr 146513:

- powierzchnia obszaru górniczego: 18 900 m²,
- powierzchnia terenu górniczego: 18 900 m².

Ww. obszar i teren górniczy ustanowiono na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża „Rębelice Królewskie 2” w Rębelicach Królewskich, w gminie Popów, powiat kłobucki, województwo śląskie, na podstawie koncesji Starosty Kłobuckiego, znak: ROŚ.652203.2023.II z dnia 7 listopada 2023 r. Działalność jest prowadzona przez firmę „Kopalex” s.c. Kubicki Piotr, Tronina Rafał z siedzibą w Rębelicach Królewskich. Termin ważności koncesji upływa w dniu 31 grudnia 2033 r.

Dla niżej wymienionych obszarów i terenów górniczych upłynęły terminy ważności koncesji:

„Wąsosz” nr 5109:

- powierzchnia obszaru górniczego: 9 218 m²,
- powierzchnia terenu górniczego: 9 218 m².

Ww. obszar i teren górniczy ustanowiono na wydobywanie metodą odkrywkową wapieni ze złoża „Wąsosz” w miejscowości Wąsosz Górny, gmina Popów, powiat kłobucki, województwo śląskie. Działalność prowadzona przez firmę „POLDEK” Marek Włodarczyk, z siedzibą w Kłobucku na podstawie

koncesji Starosty Kłobuckiego, znak: ROŚ.II.7512/5/03 z dnia 07.10.2003 r., zmienionej decyzją znak: ROŚ.II.7512/8/.2/07 z dnia 21.05.2007 r., z terminem ważności do dnia 31 grudnia 2018 r., zostały wygaszone na podstawie decyzji Starosty Kłobuckiego w dniu 28 października 2019 r. znak: ROŚ.6522.004.2019.II.

„Rębielice Królewskie I A” nr 2998:

- powierzchnia obszaru górniczego: 73 414 m²,
- powierzchnia terenu górniczego: 73 414 m².

Ww. obszar i teren górniczy ustanowiono na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złóż „Rębielice Królewskie 1” i „Rębielice Królewskie 2” w Rębielicach Królewskich, w gminie Popów, powiat kłobucki, województwo śląskie, na podstawie koncesji Marszałka Województwa Śląskiego, znak: 108/OS2010 z dnia 8 stycznia 2019 r. zostały wygaszone na podstawie decyzji Marszałka Województwa Śląskiego w dniu 31 grudnia 2020 r. znak: 2788/OS/2021

„Rębielice Królewskie 3”:

- powierzchnia obszaru górniczego: 19 900 m²,
- powierzchnia terenu górniczego: 19 900 m².

Ww. obszar i teren górniczy ustanowiono na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złóż „Rębielice Królewskie 3” w Rębielicach Królewskich, w gminie Popów, powiat kłobucki, województwo śląskie, na podstawie koncesji Starosty Kłobuckiego, znak: ROŚ.II.7512/8.4/08 z dnia 24 listopada 2008 r. zostały wygaszone na podstawie decyzji Starosty Kłobuckiego w dniu 12 stycznia 2017 r. znak: ROŚ.6522.002.2016.II

Gleby

Na terenie gminy Popów występują gleby głównie wykształcone w materiale czwartorzędowym, takim jak: piaski, gliny, muły i torfy, a także pozostałe ze skał wieku jurajskiego: iły, wapienie. Pod względem typologicznym większość gleb zaliczanych jest do typu pseudobelice. Kompleksy tych gleb rozrzucone są na całym terenie gminy – zajmują one ok. 70% użytków rolnych. Znacznie mniejszą powierzchnię zajmują gleby brunatne – ok. 3%. Ponadto lokalnie występują czarne ziemie i rędziny. W dolinach rzek i strumieni wykształciły się gleby hydrogeniczne, mady oraz gleby mułowo-torfowe. Pod względem składu mechanicznego większość gleb wytworzonych jest z piasków w różnym stopniu zaglinienia (od piasków luźnych i słabo gliniastych poprzez piaski gliniaste lekkie, mocne, gliny oraz iły).

Gmina Popów należy do gmin o charakterze rolniczym. Użytki rolne zajmują ok. 64% ogólnej powierzchni gminy.

Na terenie gminy występują następujące kompleksy glebowo-rolnicze:

Kompleks 2 – pszenno-dobry

Obejmuje gleby wytworzone z glin lekkich. Z uwagi na małą powierzchnię (14 ha – 0,2% gruntów ornych) nie ma większego znaczenia dla produkcji rolnej.

Kompleks 3 – pszenno-wadliwy

Obejmuje rędziny wytworzone z wapieni górnajurajskich i zajmuje 13 ha – 0,2% powierzchni gruntów ornych. Pod względem przydatności rolniczej gleby kompleksu 3 nadają się pod uprawę pszenicy i lucerny.

Kompleks 4 – żytni bardzo dobry

Obejmuje gleby wytworzone z piasków gliniastych i mocnych naglinowych. Kompleks ten zajmuje 156 ha – 2,6% powierzchni gruntów ornych. Na glebach tego kompleksu można uzyskiwać średnie, a nawet dobre plony żyta, jęczmienia i pszenicy.

Kompleks 5 – żytni dobry

Obejmuje gleby pseudobielicowe i brunatne wytworzone z piasków gliniastych całkowitych lub podścielonych piaskiem. Gleby tego kompleksu są ubogie w składniki pokarmowe, wrażliwe na susze w okresie wegetacyjnym. Zajmują 765 ha – 12,6% powierzchni gruntów ornych, występują rozrzucone wyspowo w małych powierzchniach. Nieco większe ich zasięgi spotyka się na terenie miejscowości Wąsosz Górny i Dolny, Więcki, Zbory, Florianów i Rębielice Królewskie. Na glebach tego kompleksu można uzyskiwać średnie, a nawet dobre plony żyta, jęczmienia, ziemniaków.

Kompleks 8 – zbożowo – pastewny mocny

Występuje tylko w postaci małych powierzchni. Zajmuje 25 ha – 0,4% powierzchni gruntów ornych i nie ma żadnego znaczenia dla produkcji rolnej.

Kompleks 6 – żytni (żytnio-ziemniaczany) słaby i 7 – żytni (żytnio-ziemniaczany) najslabszy – występują na pozostałym obszarze gminy Popów.

Kompleks użytków zielonych

Występują w dolinie rzeki Rębielanki w miejscowości Rębielice Królewskie oraz w dolinie rzeki Warty na terenie miejscowości Wąsosz Górny. Użytki zielone zaliczone do tego kompleksu należą do klasy bonitacyjnej IV i stanowią w przewadze łąki. Zajmują 108 ha – 32,7% powierzchni użytków zielonych. Największy udział (według ewidencji gruntów) w powierzchni gminy Popów mają użytki rolne, stanowiące 63,66% obszaru gminy (6479,569 ha). Największą obszarowo powierzchnię użytków rolnych mają obręby: Rębielice Królewskie – 1352,2838 ha i Więcki – 734,8253 ha. Wśród użytków rolnych grunty orne stanowią 91,21% (5910,3168 ha).

Użytki zielone (łąki i pastwiska łącznie) zajmują powierzchnię 388,6582 ha – tj. 6,16% powierzchni użytków rolnych w gminie. Największe powierzchnie użytków zielonych posiadają obręby: Rębielice Królewskie – 97,5390 ha (7,21% powierzchni użytków rolnych w obrębie), Nowa Wieś – 61,6349 ha (13,73% powierzchni użytków rolnych w obrębie), Wąsosz Dolny 55,6879 ha (15,93% powierzchni użytków rolnych w obrębie). W obrębie Annolesie i Dąbrowa użytki zielone nie występują.

Na obszarze gminy występują nieliczne chronione gleby III klasy bonitacyjnej. Należą do nich łąki w obrębie Rębielice Królewskie, lasy w obrębie Zawady oraz grunty orne w obrębach: Popów, Zbory i Florianów.

Klimat

Gmina posiada korzystne warunki bioklimatyczne. Klimat obszaru, w zasięgu, którego znajduje się gmina Popów, można określić, jako typ przejściowy, kontynentalno-morski, który jest kształtowany przemienne przez masy powietrza napływającego z Oceanu Atlantyckiego lub wschodniej Europy i Azji. Dla klimatu opisywanego obszaru ważnym czynnikiem jest bliskość Bramy Morawskiej, ułatwiającej przenikanie ciepłych mas powietrza z Morza Śródziemnego.

Średnia roczna temperatura na badanym obszarze wynosi 9°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą 17,8°C, natomiast najniższe temperatury odnotowuje się w styczniu – średnio (-3,1°C). Na stacjach meteorologicznych w Częstochowie (położonej w odległości ok. 23 km od granic gminy Popów) i Wieluniu (położonej w odległości ok. 28 km od granicy gminy Popów) zanotowano wartości ekstremalne temperatur, które wynoszą 35°C oraz (-29°C). Długość trwania okresu letniego (liczba dni z temperaturą powyżej 15°C) wynosi od 90 do 100 dni, natomiast długość okresu zimowego (liczba dni z temperaturą poniżej 0°C) – od 130 do 140 dni.

Średnia roczna suma opadów atmosferycznych wynosi 600-700 mm z maksymalnymi sumami miesięcznymi w miesiącach letnich. Opady cechuje duża rozpiętość średnich sum opadów rocznych. W latach suchych średnia roczna suma opadów wynosi 400-500 mm, natomiast w latach wilgotnych dochodzi do 800-900 mm. Maksymalna suma miesięczna opadów przypada na lipiec i wynosi zwykle 102 mm. Letnie deszcze charakteryzuje gwałtowność, będąca przyczyną częstych powodzi. Minimalna ilość opadów przypada zazwyczaj na luty i wynosi ok. 36 mm słupa wody. W półroczu ciepłym suma opadów wynosi ok. 400 mm, a w półroczu chłodnym 250-300 mm.

Pokrywa śnieżna utrzymuje się przez około 60-80 dni, a jej grubość wynosi przeciętnie 15 cm. Cechą charakterystyczną jest brak ciągłości w występowaniu pokrywy śnieżnej. Najdłużej utrzymuje się ona w styczniu, średnio przez około 23 dni.

Na badanym obszarze przeważają wiatry z kierunku zachodniego i południowo-zachodniego. Średnia roczna prędkość wiatru wynosi ok. 3-4 m/s.

Średnia liczba dni pogodnych w roku wynosi ok. 60, natomiast pochmurnych ok. 120. Okres wegetacyjny wynosi od 200 do 210 dni.

Wody powierzchniowe

Głównym elementem układu hydrograficznego gminy jest dolina rzeki Warty, prawobrzeżnego dopływu Odry, która wcinając się w wapienne podłoże tworzy przełomy o stromych, kilkudziesięciometrowych wysokich brzegach oraz dolina rzeki Liswarty, lewobrzeżnego dopływu Warty.

Warta, a także Liswarta, silnie meandrując, odcina starorzecza, tworzy liczne łachy i wyspy, które następnie niszczy, by znów w innym miejscu usypać nowe. Dzika dolina Warty stanowi niezwykle cenne siedlisko dla wielu organizmów żywych – zakrzewione parowy i dolinki poboczne, zarastające starorzecza oraz nadwodne szuwały pełne są ptaków, płazów oraz owadów.

Oprócz rzek Warty i Liswarty przez gminę przepływają również rzeki: Górnianka, Biała Oksza, Dziunia, których przebieg został uwidoczniiony na rysunku Planu ogólnego „Uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy Popów”.

Zarówno rzeka Górnianka o długości ok. 18 km, jak i rzeka Biała Oksza o długości ok. 30 km stanowią prawobrzeżny dopływ Liswarty. Ciek Dziunia stanowi dopływ rzeki Górnianka.

Obszar gminy znajduje się w zasięgu następujących Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP):

- „Liswarta od Górnianki do ujścia” – kod krajowy – RW60001118169, status: naturalna część wód, stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny: stan chemiczny poniżej dobrego, stan (ogólny): zły stan wód;
- „Liswarta do dopł. spod Przystajni do Górnianki” – kod krajowy – RW600011181657, status: naturalna część wód, stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny, stan chemiczny: stan chemiczny dobry, stan (ogólny): zły stan wód;
- „Górnianka” – kod krajowy – RW6000091816589 status: naturalna część wód, stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny: brak danych, stan (ogólny): zły stan wód;
- „Biała Oksza” – kod krajowy – RWRW600009181669, status: naturalna część wód, stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny: brak danych, stan (ogólny): zły stan wód;
- „Kocinka” - kod krajowy – RW600009181689, status: naturalna część wód, stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny: stan chemiczny poniżej dobrego, stan (ogólny): zły stan wód;
- „Warta od Liswarty do Wierznicy” – kod krajowy - RW600011181779, status: naturalna część wód, stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny: stan chemiczny poniżej dobrego, stan (ogólny): zły stan wód.

Zgodnie z ewidencją urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów udostępnionych przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej Wody Polskie, część ww. cieków stanowi urządzenia melioracji szczegółowych, tj. rowy melioracyjne.

Wody podziemne

Pod względem geologicznym większość obszaru gminy (północna, wschodnia i centralna część) znajduje się w obrębie górn jurajskiego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 326 – Zbiornik Częstochowa (E). GZWP nr 326 to zbiornik szczelinowo - krasowy na podłożu zbudowanym głównie z utworów czwartorzędowych – wiek utworów wodonośnych – jura górna o powierzchni całkowitej 3172,2 km² i szacunkowych zasobach 667 tys. m³/d.

Obszar gminy znajduje się w zasięgu następujących Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd):

- nr 98 (JCWPd) – krajowy kod: GW600098, stan ilościowy: dobry, stan chemiczny: dobry, ocena ryzyka ilościowego: dobry, ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego: niezagrożona;

- nr 82 (JCWPd) – krajowy kod: GW600082, stan ilościowy: dobry, stan chemiczny: dobry, ocena ryzyka ilościowego: dobry, ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego: niezagrożona;
- nr 99 (JCWPd) - krajowy kod: GW600099, stan ilościowy: dobry, stan chemiczny: dobry, ocena ryzyka ilościowego: dobry, ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego: niezagrożona;

Flora

Zgodnie z regionalizacją przyrodniczo-leśną (Zielony i Kliczkowska 2010) gmina Popów znajduje się w Krainie VI – Małopolska, dla której charakterystyczne są grądy subkontynentalne, to jest lasy lipowo-dębowo-grabowe, głównie w odmianie małopolskiej. Znajdują się one na połowie obszaru tej krainy. W makroregionie Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej znaczne są powierzchnie borów bagiennych i wilgotnych.

Zgodnie z mapą potencjalnej roślinności naturalnej Polski autorstwa: Matuszkiewicz W., Faliński J.B., Kostrowicki A.S., Matuszkiewicz J.M., Olaczek R., Wojterski T. (1995 r.) na obszarze gminy Popów występuje 9 jednostek potencjalnej roślinności:

- niżowe nadrzeczne łągi wierzbowo-topolowe w strefie zalewów periodycznych (kompleks dynamiczny: *Salici-Populetum*),
- niżowe łągi olszowe i jesionowo-olszowe siedlisk wodogruntowych, okresowo lekko zabagnionych (*Circae-Alnetum*),
- grądy subkontynentalne lipowo-dębowo-grabowe (*Tilio-Carpinetum*); odmiana małopolska z bukiem i jodłą; forma wyżynna; seria uboga,
- żyzna buczyna sudecka (*Dentario enneaphylli-Fagetum*); forma podgórska,
- wapieniolubne buczyny storczykowe (*Cephalanthero-Fagenion*, przeważnie *Carici-Fagetum*),
- ciepłolubne dąbrowy typu wyżynnego (*Potentillo albae-Quercetum rosetosum gallicae* i in.),
- niżowa dąbrowa acidofilna typu środkowoeuropejskiego (*Calamagrostio-Quercetum petraeae*),
- kontynentalne bory mieszane (*Pino-Quercetum auct. Polon.* = *Quercus roboris-Pinetum* i *Serratulo-Pinetum*),
- suboceaniczne śródładowe bory sosnowe w kompleksie boru świeżego (*Leucobryo-Pinetum*), boru suchego (*Cladonio-Pinetum*) i boru wilgotnego (*Molinio-Pinetum*).

Szata roślinna gminy, oprócz licznych zbiorowisk leśnych, związana jest z gruntami ornymi i łąkami. Zbiorowiska seminaturalne oraz antropogeniczne łąk kośnych charakterystycznych dla użytków zielonych, nie zajmują poza dolinami cieków większych powierzchni na terenie gminy. Łąki świeże użytkowane, jako łąki kośne lub kośno-pastwiskowe stanowią najczęściej spotykane zbiorowisko łąkowe, które pod względem florystycznym stanowią zbiorowiska ubogie. Wśród terenów związanych z produkcją rolną do najcenniejszych elementów przyrodniczych zaliczyć należy zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, a także układy zieleni przydrożnej i obudowy biologicznej cieków. Pełnią one istotne

funkcje ekologiczne, krajobrazowe i ochronne. Ekosystemy łąkowe wraz z ekosystemami leśnymi i zadrzewionymi tworzą mozaikę o dużym znaczeniu biocenotycznie – środowiskowym, stanowiąc element urozmaicający krajobraz gminy.

Uzupełnieniem powyższych zespołów roślinności naturalnej jest zieleń urządzona, którą reprezentuje: zieleń parkowa, cmentarna i szpalery przydrożne. Duże znaczenie ma także zieleń towarzysząca zabudowie oraz zieleń uprawnych sadów i ogrodów. Przy terenach zabudowanych, jak i w otwartym krajobrazie pełni ona nie tylko funkcję krajobrazowo – estetyczną, ale także ekologiczną, korzystnie wpływającą na mikroklimat oraz walory użytkowe środowiska rolniczego.

Na terenie gminy występują m.in. takie gatunki roślin jak: paprotkowate, skrzypowate, sosnowate, cyprysowe, brzoźowate, bukowate, orzechowate, pokrzywowate, gązewnikowate, rdesowate.

Do gatunków chronionych występujących na Górze Rębielskiej należą: goździk, rojnik, osetnica, dziewięcił bezłodygowy, podejźrzon księżycowy oraz z grzybów purchawica olbrzymia.

Fauna

Fauna obszaru gminy jest typowa dla regionów rolniczych środkowej Polski, z pewnymi wpływami gatunków charakterystycznych dla wyżyny Krakowsko – Wieluńskiej. Różnorodność gatunkowa zwierząt nie jest tu zbyt duża. Faunę reprezentują zarówno gatunki bezkręgowce, głównie owady, a także kręgowce, przede wszystkim gryzonie. Dominują charakterystyczne dla obszarów pól i łąk drobne ssaki (ryjówki, myszy polne, chomiki, jeże europejskie, zające, a rzadziej kuny domowe, łasice czy popielice). Z większymi kompleksami lasów związane są większe ssaki (sarna, dzik, zając szarak, piżmak) oraz drapieżniki (lis, łasica, gronostaj, kuna).

Doliny rzek Warty oraz Liswarty stanowią atrakcyjne siedliska nie tylko dla ryb. Również wiele gatunków ptaków znajduje tu dogodne i bezpieczne miejsca do lęgów oraz łowów.

Na terenie gminy występują:

- ssaki: dzik, jeleń, daniel, lis, jenot, łasica, zając, królik, piżmak, jeż, ryjówka, wiewiórka, mysz, nornica, nietoperz, przejściowo łos, kret, ryjówkowate, łasica łaska;
- ptaki: bocian biały, cierniówka, czyżyk, drozd śpiewak, dzięcioł czarny, dzięcioł duży, dzięcioł średni, dzięcioł mały, dzwonec, gawron, gil, jastrząb, język, kos, kruk, kukułka, mazurek, muchołówka szara, myszołów zwyczajny, pokrzewka ogrodowa, sierpówka, sikorka bogatka, sikorka czubatka, sikorka modra, sikorka sosnówka, sikorka uboga, gołąb siniak, skowronek polny, sójka, sroka, szczygieł, szpak, trznadel, wilga, wrona, wróbel domowy, zięba;
- owady: biegacz, tęcznik, trzmiel;
- mięczaki: ślimak winniczek;
- płazy: kumak, ropucha, rzekotka drzewna, żaba;
- gady: jaszczurka zwinka, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata.

Dodatkowo wśród gatunków chronionych w rejonie Rębielskiej Góry zaobserwować można nietoperze, które objęte są ochroną ścisłą. Spośród gatunków chronionych w granicach obszaru objętego projektem

planu zaobserwowano ślady bytowania bobra europejskiego *Castor fiber*, który objęty jest ochroną częściową.

Lasy

Gmina Popów charakteryzuje się dużym udziałem lasów. Zajmują one powierzchnię ok. 3253 ha stanowiąc 31,8 % ogólnej powierzchni obszaru gminy. Ogół lasów w gminie znajduje się w zarządzaniu Nadleśnictwa Kłobuck w leśnictwach: Rębielice, Popów i Osiniec.

W granicach gminy największe zwarte kompleksy leśne położone są w: północnej części obrębu Rębielice Królewskie, południowej części obrębu Zawady, południowej i centralnej części wsi Smolarze, północnej części obrębu Więcki, a także południowej i wschodniej części obrębu Wąsosz Górny. Na pozostałym obszarze występują niewielkie lasy, powstałe głównie w wyniku sukcesji naturalnej (zarastania pastwisk lub terenów poeksploatacyjnych) a także częściowo w wyniku celowego zalesiania gruntów słabych klas bonitacyjnych.

Pod względem przyrodniczym lasy te znajdują się w zasięgu Krainy VI, tzw. Krainy Małopolskiej, 6 dzielnicy przyrodniczo-leśnej tzw. Woźnicko-Wieluńskiej. Na terenie gminy Popów występują lasy o różnych typach siedliskowych. Dominuje bór mieszany (ok. 64%), las mieszany świeży, bór mieszany wilgotny, las mieszany wilgotny, las wilgotny.

Wśród występujących drzewostanów zdecydowanie dominującym gatunkiem jest sosna – ok. 79%, pozostałe to świerk, modrzew, jodła, dąb, buk, grab, brzoza, jesion, wiąz, lipa.

Obręby o najwyższym stopniu lesistości to: Wąsosz Górny (ok. 58,93% powierzchni obrębu), Dąbrowa (59,28% powierzchni obrębu), Zawady (ok. 47,79% powierzchni obrębu), Dębie (ok. 33,17% powierzchni obrębu), Nowa Wieś (ok. 31,31% powierzchni obrębu).

Na terenie gminy Popów występują lasy państwowe grupy I – ochronne ustanowione Zarządzeniem Nr 1000 MOŚZNiL z dnia 23 lipca 1996 r. dla Nadleśnictwa Kłobuck).

Obszary przyrodnicze prawnie chronione

Na obszarze objętym projektem planu ogólnego nie występują obszary i obiekty podlegające ochronie w myśl ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Najbliżej (w odległości do 10 km) zlokalizowanymi obowiązującymi formami ochrony przyrody są:

- Działoszyński Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy w kierunku północnym od granic gminy,
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Otulina Załęczańskiego Parku Krajobrazowego”, w kierunku północno-zachodnim od granic gminy,
- Rezerwat przyrody „Szachownica” w kierunku północno-zachodnim od granic gminy,
- Załęczański Park Krajobrazowy w kierunku północno-zachodnim od granic gminy,
- Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 „Szachownica” PLH240004 w kierunku północno-zachodnim od granic gminy,
- Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 „Załęczański Łuk Warty” PLH100007 w kierunku północno-zachodnim od granic gminy.

Korytarze ekologiczne

Zgodnie z danymi Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody, północno-zachodnia część gminy znajduje się w zasięgu korytarza ekologicznego Załęczański Łuk Warty – GKPdC-13. Północno-wschodnia i środkowa część gminy położona jest w zasięgu korytarza ekologicznego Załęczański Łuk Warty – Lasy Przedborskie – GKPdC-10B. Południowej części gminy sięga korytarz ekologiczny Bory Stobrawskie – Dolina Górnej Warty – GKPdC-12A. Pełnią one funkcję ponadlokalnych krajowych ciągów ekologicznych i są najważniejszymi komponentami w regionie ogólnokrajowej sieci obszarów uznanych za kluczowe dla ochrony przyrody w Polsce oraz służą zachowaniu różnorodności biologicznej na poziomie ogólnoeuropejskim.

Gmina Popów znajduje się również w zasięgu korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadlokalnym, które zostały określone w opracowaniu „Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa” (Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A., 2015 CDPGŚ). Są to:

- międzynarodowy korytarz spójności obszarów chronionych „Warta” M1 wyznaczony wzdłuż rzeki Warty, położony w północnej części gminy,
- międzynarodowy korytarz spójności obszarów chronionych „Liswarta” M2 wyznaczony wzdłuż rzeki Liswarty, położony w środkowej części gminy,
- korytarz migracji ssaków kopytnych „K/LNw-W”, położony w północno – wschodniej części gminy,
- korytarz migracji ssaków kopytnych „K/LGL-N”, położony w południowo – wschodniej części gminy, z obszarami węzłowymi (lasy przyległe do doliny rzeki Liswarty),
- korytarz migracji ssaków drapieżnych „D/LGL-N”, położony w północnej i południowo – wschodniej częściach gminy,
- regionalny korytarz migracji ptaków „Dolina górnej Warty”, położony w północnej i środkowej częściach gminy i obejmujący prawie cały jej obszar,

ww. korytarze m.in. umożliwiają swobodną wymianę mas powietrza, ale też stanowią cenne siedlisko, miejsce żerowania oraz migracji zwierząt:

Oprócz ww. korytarzy o znaczeniu ponadlokalnym korytarz ekologiczny o znaczeniu lokalnym stanowi dolina rzek Górnianki i Dziuni.

Układ komunikacyjny

Gmina Popów posiada dogodne połączenia drogowe z Działoszynem, Kłobuckiem, Wieluniem i Częstochową. Przez centralną część gminy wytrasowany jest ważny korytarz komunikacyjny – droga wojewódzka nr 491. Oprócz ww. drogi na układ komunikacyjny gminy Popów składają się drogi powiatowe i gminne. Na terenie gminy występują również drogi wewnętrzne, gospodarcze obsługujące tereny rolne i zabudowy wiejskiej.

Drogi krajowe

Na terenie gminy Popów nie występują drogi krajowe.

Drogi wojewódzkie

Droga wojewódzka nr 491 relacji Działoszyn – Częstochowa w granicach gminy na długości 8,5 km i prowadzona jest przez miejscowości: Smolarze, Dębie, Popów, Zawady. Droga sklasyfikowana jest, jako główna (G).

Drogi powiatowe

Drogi powiatowe zapewniają podstawowe powiązania gminy Popów z sąsiednimi gminami. Łączna długość dróg powiatowych w granicach gminy wynosi ok. 56 km.

Drogi powiatowe pozostają w zarządzie Starostwa Kłobuckiego – Zarządu Dróg Powiatowych.

Tabela 3. Drogi powiatowe w obszarze gminy

L.p.	Numer drogi	Ulice	Relacja	Długość (km)
1	DP 2008S	-	Lipie - Rębielice Szlacheckie - Zbory - DW 491	3,32
2	DP 2013S	PCK	Popów - Brzózki - Nowa Wieś- Kule	9,80
		-		
3	DP 2014S	Nadrzeczna, Powstańców	Wąsosz – Kule - granica z pow. pąjęczańskim (Trzebca)	4,98
		-		
4	DP 2016S	-	Danków - Popowice - Wilkowicko	3,79
		Częstochowska		
5	DP 2017S	-	Rębielice Królewskie - Zawady	8,46
		K. Makuszyńskiego		
6	DP 2023S	-	Zawady – Mokra - Kłobuck (ul. Wojska Polskiego)	2,54
7	DP 2025S	Turystyczna, Wypoczynkowa	Zawady- Władysławów	1,85
8	DP 2029S	Długa, Topolowa	Dąbrowa – Więcki - Wąsosz	7,76
		Słoneczna		
		Witosa		
9	DP 2030S	-	granica z pow. pąjęczańskim (Zalesiaki) – Lelity – Płaczki - Wąsosz	6,12
		-		
10	DP 2066S	Pąjęczańska	Popów - Wąsosz	7,06
		Zamojskiego		
		Zamojskiego		
Razem:				55,68

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Popów oraz z wykazu dróg powiatowych na terenie powiatu kłobuckiego

Poza drogą nr 2030S wszystkie pozostałe drogi są sklasyfikowane, jako zbiorcze.

Drogi gminne

Drogi gminne na terenie gminy Popów zapewniają bezpośrednią obsługę terenu, a także stanowią powiązania z drogą wojewódzką i drogami powiatowymi.

Drogi zaliczane do kategorii dróg gminnych z nadanymi numerami zawiera uchwała Nr 152/XXV/2009 Rady Gminy Popów z dnia 23 kwietnia 2009 r. Łączna długość tych dróg wynosi ok. 67 km.

W zakresie powiązań wewnątrzgminnych sieć drogowa jest wystarczająca. Wszystkie wsie mają połączenie ze sobą i z siedzibą gminy.

Układ kolejowy

Mimo, iż przez teren gminy jest wytrasowana magistrała kolejowa Śląsk-Gdynia mieszkańcy z niej nie korzystają. Przedmiotowa linia kolejowa nr 131 relacji Chorzów Batory – Tczew (odcinek Kalina Chorzew - Siemkowice) jest linią dwutorową, zelektryfikowaną. Linia nie obsługuje regularnych połączeń pasażerskich. Występuje ruch towarowy, a infrastruktura kolejowa jest utrzymywana w stanie umożliwiającym jego obsługę.

Pasażerowie przewozy realizują komunikacją autobusową oraz samochodową.

Zaopatrzenie w wodę

Gmina Popów posiada sieć wodociągową zaopatrującą w wodę wszystkie miejscowości. Długość sieci rozdzielczej wynosi ok. 75 km.

Sieć zasilana jest z pięciu ujęć komunalnych:

- ujęcie wody w miejscowości Dąbrowa (dz. nr ew. 56/5) – pobór wód podziemnych na potrzeby zaopatrzenia wodociągu komunalnego gminnego oraz zakładów przetwórstwa warzywno-owocowego, ustalone zasoby eksploatacyjne $Q = 15,0 \text{ m}^3/\text{h}$, pozwolenie wodnoprawne ważne do 2 lutego 2026 r.,
- ujęcie wody w miejscowości Popów P1 (koło OSP) (dz. nr ew. 55/4 w obrębie Dąbrówka) – pobór wód podziemnych na potrzeby zaopatrzenia wodociągu komunalnego, ustalone zasoby eksploatacyjne ujęcia $Q = 34,0 \text{ m}^3/\text{h}$, pozwolenie wodnoprawne ważne do 2 lutego 2026 r.,
- ujęcie wody w miejscowości Kamieńszczyzna (dz. nr ew. 48/4) – ustalone zasoby eksploatacyjne ujęcia $Q = 48,0 \text{ m}^3/\text{h}$, ustanowiona strefa ochrony bezpośredniej dla studni głębinowej – fragment działki nr ew. 48/4 – $10 \times 10 \text{ m} = 0,01 \text{ ha}$, pozwolenie wodnoprawne ważne do 26 czerwca 2037 r.,
- ujęcie wody w miejscowości Popów P2 (dz. nr ew. 283/3) – koło ośrodka zdrowia, pobór wód podziemnych na potrzeby zaopatrzenia wodociągu komunalnego, ustalone zasoby eksploatacyjne ujęcia $Q = 40,0 \text{ m}^3/\text{h}$,
- ujęcie wody w miejscowości Więcki (dz. nr ew. 35/1 i 37/1) – ustalone zasoby eksploatacyjne ujęcia $47,0 \text{ m}^3/\text{h}$, strefa ochrony bezpośredniej – fragment nieruchomości – dz. nr ew. 35/1 i 37/1 – powierzchnia – $0,08 \text{ ha}$, pozwolenie wodnoprawne ważne do 1 stycznia 2025 r.

Dla ujęcia wody w miejscowości Popów pozwolenia wodnoprawnego Gminie Popów udzieliło w 2019 r. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Zarząd Zlewni w Sieradzu. Dla pozostałych

ww. ujęć pozwolenia wodnoprawne zostały udzielone odpowiednio w latach 2016, 2016, 2017 i 2015 przez Starostwo Powiatowe w Kłobucku.

W przeszłości funkcjonowały jeszcze dwa komunalne ujęcia wody, dla których dokumentacje zatwierdził Starosta Kłobucki:

- w miejscowości Zawady (2012 r.) – nieczynne,
- w miejscowości Rębelice Królewskie (dz. nr ew. 2109/5) – nieczynne, pozwolenie wodnoprawne na wniosek gminy zostało wygaszone decyzją z dnia 17.01.2020 r.

Oprócz ww. komunalnych ujęć wody, na terenie gminy zlokalizowane są:

- ujęcie wody w miejscowości Rębelice Królewskie, udokumentowane w 1983 r. użytkownik ujęcia: Zakład Górniczy w Rębelicach Królewskich, ustalone zasoby eksploatacyjne $Q = 15 \text{ m}^3/\text{h}$. W dokumentacji wskazano na potrzebę utworzenia strefy ochrony bezpośredniej (10 m) i pośredniej (170 m),
- ujęcie wody w miejscowości Wąsosz Górny, udokumentowane w 1969 r. dla Ośrodka Pracy Więźniów, ustalone zasoby eksploatacyjne $Q = 109,3 \text{ m}^3/\text{h}$,
- ujęcie wody w miejscowości Wąsosz Górny, udokumentowane w 1987 r. (użytkownik: wodociąg grupowy), ustalone zasoby eksploatacyjne $Q = 58 \text{ m}^3/\text{h}$. W dokumentacji wskazano na potrzebę utworzenia strefy ochrony bezpośredniej o promieniu 10 m,
- ujęcie wody w miejscowości Antonie, udokumentowane w 1984 r. (użytkownik: Ośrodek Wypoczynkowy ZHP), ustalone zasoby eksploatacyjne $Q = 25 \text{ m}^3/\text{h}$. Według dokumentacji należy utworzyć strefę ochrony bezpośredniej o promieniu 10 m i pośredniej o promieniu 60 m,
- ujęcie wody w miejscowości Zawady, udokumentowane w 1971 r. o ustalonych zasobach eksploatacyjnych $Q = 78,26 \text{ m}^3/\text{h}$,
- ujęcie wody w miejscowości Zawady, udokumentowane w 1991 r. (użytkownik: Gminna Spółdzielnia), ustalone zasoby eksploatacyjne $Q = 69 \text{ m}^3/\text{h}$. Wokół studni powinna być utworzona strefa ochrony bezpośredniej o promieniu 10 m i pośredniej o promieniu 70 m,
- ujęcie wody w miejscowości Zawady dla Ośrodka Wczasowego „Energopolu”, udokumentowane w 1996 r., ustalone zasoby eksploatacyjne $Q = 14 \text{ m}^3/\text{h}$. Wokół studni powinna być utworzona strefa ochrony bezpośredniej (20 x 20 m) i strefa pośrednia wewnętrzna,
- ujęcie wody w miejscowości Wąsosz Dolny (dla FRUKTUS), dokumentacje z 1997 r., 2004 r., 2008 r., 2012 r. i 2016 r. Dokumentację z 1997 r. zatwierdził Wojewoda Częstochowski, a pozostałe Starosta Kłobucki. Udokumentowane studnie to nr: 1, 2, 3, 4. Dla studni nr: 1, 2 i 3 wskazano na potrzebę utworzenia strefy ochrony bezpośredniej oraz pośredniej (studnia nr 1).

Odprowadzanie ścieków sanitarnych

W 2005 r. w Popowie na działkach nr ew. 211/1, 212/1 i 213/1 została wybudowana gminna oczyszczalnia ścieków o przepustowości 550 m³/d z możliwością rozbudowy do 1500 m³/d do, której ścieki doprowadzane są poprzez system sieci kanalizacyjnych.

W latach 2002-2003 w miejscowościach Dąbrówka, Popów, Zawady została wybudowana kanalizacja sanitarna o łącznej długości 12,8 km. Ww. sieć w gminie była sukcesywnie rozbudowywana. Obecnie kanalizacja sanitarna doprowadzona jest do następujących miejscowości: Brzózki, Dąbrówka, Florianów (w ciągu drogi powiatowej), Zbory (w ciągu drogi powiatowej), Zawady (bez części ul. Piwnej), Annolesie, Marianów, Popów (bez części ul. Wieluńskiej), Kamięszczyzna, Dębie, Smolarze. W grudniu 2019 r. zakończono budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Dąbrowa i Więcki (ul. Długa, Topolowa, Akacyjowa, Kolejowa, częściowo Szkolna, Krótka i Polna) o łącznej długości ok.8 km oraz odcinek w miejscowości Wąsosz Dolny o długości ok.2,4 km. W trakcie realizacji znajduje się kanalizacja w miejscowości Wąsosz Dolny i w części Wąsosza Górnego (do szkoły).

System kanalizacji ma charakter grawitacyjno-tłoczny. Łączna długość sieci wynosi ok. 54 km. Lokalizacje przepompowni wskazano w zamieszczonym poniżej zestawieniu.

Tabela 4. Istniejące na terenie gminy przepompownie

L. p.	Miejscowość	Lokalizacja
1	Kamięszczyzna	w pasie drogowym, działka nr ew. 172/1, na wysokości działki nr ew. 172/3
2	Kamięszczyzna	ul. Nadrzeczna, działka nr ew. 48/2
3	Zawady	ul. Szkolna, działka nr ew. 699
4	Zawady	ul. Wypoczynkowa, działka nr ew. 1002/1
5	Zawady	działka nr ew. 117/3 (przy rzece)
6	Zawady	działka nr ew. 120/1
7	Popów	działka nr ew. 208/32, 208/28
8	Popów	ul. Szlachecka, działka nr ew. 528/4 (pas drogowy) przy działce nr ew. 186/1
9	Popów	ul. Rieczna, działka nr ew. 530 (pas drogowy) przy działce nr ew. 211/2
10	Popów	ul. Reymonta, działka nr ew. 545/1 (przy torach kolejowych)
11	Popów	działka nr ew. 283/11 (naprzeciw poczty)
12	Zawady	ul. Makuszyńskiego, działka nr ew. 865/1
13	Dąbrówka	działka nr ew. 111/1 (przy lesie)
14	Brzózki	działka nr ew. 512 (naprzeciw działki nr ew. 162)
15	Brzózki	działka nr ew. 512 (naprzeciw działki nr ew. 260)
16	Brzózki	działka nr ew. 512 (naprzeciw działki nr ew. 337/1)
17	Zbory	działka nr ew. 7/3
18	Dębie	działka nr ew. 126/3

19	Dębie	działka nr ew. 265/1
20	Annolesie	działka nr ew. 123
21	Marianów	działka nr ew. 164/1
22	Marianów	działka nr ew. 25, pas drogowy
23	Marianów	działka nr ew. 84 (pas drogowy) przy działce nr ew. 13/3
24	Smolarze	działka nr ew. 39
25	Więcki	działka nr ew. 901
26	Więcki	działka nr ew. 134/2

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Popów

Oprócz gminnej oczyszczalni ścieków na terenie gminy występują trzy odrębnie działające oczyszczalnie ścieków w miejscowościach:

- Kule – na terenie Centralnego Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej,
- Zawady – na terenie Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” Popów,
- Wąsosz Dolny – na terenie zakładu przetwórstwa warzyw i owoców FRUKTUS Agros Nova Sp. z o.o., Sp.k.

Odprowadzanie ścieków opadowych

Kanalizacja deszczowa w gminie Popów występuje tylko wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 491 na odcinku od ronda do centrum miejscowości Popów oraz w ul. Długosza.

Na pozostałym obszarze ścieki deszczowe odprowadzane są poprzez infiltrację do gruntu, rowy melioracyjne.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Źródła konwencjonalne

Na terenie gminy Popów zlokalizowana jest napowietrzna linia elektroenergetyczna najwyższego napięcia (NN) – linia 400 kV relacji Dobrzeń – Trębaczew, Joachimów – Trębaczew, będąca własnością PSE S.A. oraz napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia (WN) – 110 kV relacji Rębielice – Działoszyn, Kłobuck - Rębielice będące własnością i eksploatowana przez TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Częstochowie.

System zasilania poszczególnych oddziałów na terenie gminy tworzą:

- stacja energetyczna SE 110/15 kV Rębielice, do której doprowadzone są linia 110kV Kłobuck – Rębielice i linia 110kV Rębielice – Działoszyn i z której wychodzą linie 15 kV opisane, jako: linia 15 kV Walenczów, linia 15 kV Wapiennik, linia 15 kV Albertów, linia 15 kV Rębielice, linia 15 kV Zawady,
- linie napowietrzne i kablowe niskiego napięcia (nW) 0,4 kV,
- stacje elektroenergetyczne 15/0,4 kV.

stanowiące własność i będące w eksploatacji TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Częstochowie.

System zaopatrzenia w energię elektryczną gminy Popów jest wystarczający, co nie wyklucza podejmowania działań dla zapewnienia niezbędnych standardów, jakości i ciągłości dostaw energii elektrycznej.

– Źródła niekonwencjonalne

Na terenie gminy Popów, w obrębie Zawady, na działkach nr ew. 395, 396 i 397, zlokalizowane są dwie elektrownie wiatrowe o mocy 850 kW i wysokościach 100 i 101 m.

Dla inwestycji polegających na budowie farm fotowoltaicznych na terenie gminy wydano 9 decyzji o warunkach zabudowy dla instalacji o mocy do 1 MW zlokalizowanych w obrębach: Rębielice Królewskie, Kamięszczyzna, Florianów, Zawady i Popów.

Zaopatrzenie w gaz

Gmina Popów nie posiada sieci gazu ziemnego. Zaopatrzenie w gaz do celów socjalnych i grzewczych odbywa się poprzez wykorzystywanie butli bądź zbiorników napełnionym gazem płynnym.

Zaopatrzenie w ciepło

Gmina Popów nie posiada centralnego systemu ciepłowniczego. Zaopatrzenie w energię ciepłą, zarówno w zakresie potrzeb bytowych mieszkańców, jak i produkcyjnych, realizowane jest przez lokalne źródła energii. Najczęściej są to instalacje etażowe i piecowe, a sporadycznie lokalne instalacje centralnego ogrzewania w budynkach mieszkalnych. Dla potrzeb budynków użyteczności publicznej funkcjonują kotłownie olejowe lub węglowe. Głównym źródłem pozyskiwania energii jest węgiel, co skutkuje silnym występowaniem zjawiska niskiej emisji.

Telekomunikacja

Na terenie gminy w miejscowości Popów znajdują się następujące nadajniki telekomunikacyjne:

- Polkomtel Sp. z o.o. – GSM 900 (działki nr ew.: 490/5, 491/7, obręb Zawady);
- T-Mobile Polska S.A. – GSM 900 (działka nr ew. 283/4, obręb Popów);
- Orange Polska S.A. – GSM 900, GSM 1800, UMTS 900, UMTS 2100, LTE 800, LTE 2600 (dz. nr ew. 283/4, obręb Popów);
- Aero 2 Sp. z o.o. – UMTS 900 (dwa nadajniki: działka nr ew. 283/4, obręb Popów; działki nr ew.: 490/5, 491/7, obręb Zawady).

Gospodarka odpadami

Na terenie gminy Popów w przeszłości funkcjonowało gminne składowisko odpadów komunalnych w obrębie Więcki. Składowisko to dopuszczone było do składowania wszystkich odpadów innych niż niebezpieczne. Deponowane były tam odpady przekazywane przez mieszkańców gminy oraz miejscowe zakłady przetwórstwa owocowo-warzywnego. Przyjmowanie odpadów zakończono 31 maja 2009 r.

Decyzją Nr 4777/OS/2010 Marszałek Województwa Śląskiego wyraził zgodę na zamknięcie składowiska i określił zakres jego rekultywacji, w tym rekultywacji biologicznej polegającej na ułożeniu warstwy urodzajnej ziemi i pełnym obsianiu trawą.

Obecnie odpady z terenu gminy Popów są kierowane do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) zlokalizowanej w gminie Konopiska. Od 1 lipca 2013 r. uruchomiony został nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi. Podmiotem odpowiedzialnym za organizację i funkcjonowanie nowego systemu jest gmina Popów. Na podstawie umowy nr 173/2024 z dnia 10 grudnia 2024 r., usługi związane z odbiorem, transportem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z terenu gminy Popów realizuje firma: EKO-SYSTEM BIS Sp. z o.o. Sp.k. ul. Przemysłowa 7 42-274 Konopiska Umowa obowiązuje w okresie od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. Właściciele nieruchomości są zobowiązani do prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. Na terenie gminy działa Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) zlokalizowany w Popowie, przy Gminnej Oczyszczalni Ścieków, gdzie mieszkańcy mogą bezpłatnie oddawać selektywnie zebrane odpady problemowe.

W 2023 r. z obszarów gminy Popów przekazano 654,79 ton odpadów komunalnych.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest

Gmina Popów posiada program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest zatwierdzony uchwałą Nr 115/XX/2016 rady Gminy Popów z dnia 2 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Popów na lata 2014 – 2032”. W roku 2023 Gmina Popów złożyła wniosek do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o dofinansowanie do demontażu, odbioru i zagospodarowania azbestu i wyrobów zawierających azbest z nieruchomości położonych na terenie gminy Popów. W ramach zadania azbest odebrano i unieszkodliwiono z 42 posesji w ilości 198,27 Mg.

2. Potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji ustaleń planu ogólnego

(art. 51 ust. 2 pkt. 2 lit. a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku... – tekst jednolity Dz. U. z 2026 r., poz. 670)

Zgodnie z wymogami formalnymi celem sporządzenia niniejszego planu ogólnego jest zastąpienie dotychczasowego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Popów. Plan ogólny, którego projekt jest przedmiotem oceny w niniejszej prognozie, jako akt prawa miejscowego będzie stanowić podstawę do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w wyznaczonym w tym planie obszarze uzupełniania zabudowy (OUZ). Plan ogólny nie ustala konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych a określa strefy planistyczne oraz gminne standardy urbanistyczne (parametry i wskaźniki urbanistyczne) stanowiące podstawę do dalszego uszczegółowienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zagospodarowania terenów położonych poza OUZ.

Zgodnie z art. 67 ust. 4 ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 poz. 1688, z 2024 r. poz. 1824, z 2025 r. poz. 527, 1543, 1668, z 2026 r. poz. 781) bez planu ogólnego po 31 sierpnia 2026 r. (terminie ustalonym w ustawie z dnia 30

kwietnia 2026 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2026 r. poz. 781) nie będzie możliwe uchwalenie nowego lub zmiany obowiązującego miejscowego planu ani wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Sporządzenie planu ogólnego jest więc dla gminy konieczne.

Należy podkreślić, iż forma i zapis projektu planu ogólnego gminy Popów wynika wprost z wymagań ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 poz. 538) i jest znacząca różna od obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Popów zatwierdzonego uchwałą Nr 185/XXIX/2021 Rady Gminy Popów z dnia 13 stycznia 2021 r. – dokumentu określającego politykę przestrzenną gminy. To jednak ustalenia dotyczące przeznaczenia poszczególnych terenów, poza obecnym ograniczeniem terenów przeznaczonych dla funkcji mieszkaniowej, pozostają prawie w całości aktualne tj. według ustaleń miejscowych planów lub poza ich zasięgiem, poza terenami o funkcji mieszkaniowej, według obowiązującego ww. studium uikzp.

Brak realizacji ustaleń planu ogólnego nie spowoduje likwidacji istniejącego zainwestowania gminy. Przy braku realizacji ustaleń niniejszego planu ogólnego, rozwój zabudowy na terenach objętych miejscowymi planami będzie możliwy w oparciu o ich ustalenia. Natomiast na pozostałych terenach tylko do 31 sierpnia 2026 r. w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Zgodnie z powyższym nadal będzie następował m.in. rozwój zabudowy o dominującej funkcji mieszkaniowej oraz rozwój terenów wielofunkcyjnych związanych z rekreacją, mieszkalnictwem i wypoczynkiem oraz eksploatacją kopalin i lokalizacją urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii. Na obszarach o wysokich walorach gleb, korzystnych dla rozwoju rolnictwa nadal będzie prowadzona gospodarka rolna ze wszystkimi jej konsekwencjami dla środowiska – intensyfikacja powoduje przekształcanie chemizmu gleb, stepowanie gleb. Natomiast na obszarach o średnich i niskich klasach gruntów, prowadzenie gospodarki rolnej, także ze względu na małe arealy jest mało korzystne i grunty te są często odłogowane.

W sytuacji braku realizacji zapisów projektu planu ogólnego na terenie gminy następować będzie dalsza powolna antropopresja i przekształcenia naturalne związane głównie z użytkowaniem rolniczym, a także zajmowanie terenów pod zabudowę. Wraz z rozwojem zainwestowania prognozować można emisję zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza, emisję hałasu komunikacyjnego.

Brak realizacji polityki w zakresie rozwoju systemów infrastruktury technicznej, szczególnie w zakresie gospodarki ściekowej spowoduje obniżenie standardów obsługi mieszkańców i wzrost zanieczyszczenia środowiska - m.in. wprowadzanie ścieków do wód i ziemi.

Brak działań w zakresie określonej w projekcie planu ogólnego polityki ochrony środowiska może przyczynić się do obniżenia jego standardów na terenie gminy głównie w zakresie takich elementów jak wody powierzchniowe (spływ zanieczyszczeń), degradacja ekosystemów, rzeźby terenu - niekontrolowane

wydobycie surowców mineralnych, przekształcenia krajobrazu (utrata mozaikowego charakteru), zmniejszenia populacji gatunków chronionych w obszarze Natura 2000.

3. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

(art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. b ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku [...] – tekst jednolity Dz. U. z 2026 r., poz. 670)

Sąsiedztwo gminy Popów stanowią:

- od północnego zachodu – gmina Działoszyn (województwo łódzkie) – miejscowość Grądy i Zalesiaki,
- od północnego wschodu – gmina Pajęczno (województwo łódzkie) – miejscowości Niwiska Dolne i Patrzyków,
- od wschodu – gmina Nowa Brzeźnica (województwo łódzkie) – miejscowość Trzebca,
- od południowego wschodu – gmina Miedźno (województwo śląskie) – miejscowości Borowa, Władysławów, Suchany, Miedźno i Izbiska, Mokra,
- od południowego zachodu – gmina Opatów (województwo śląskie) – miejscowości Wilkowiecko, Opatów i Iwanowice Duże,
- od zachodu – gmina Lipie (województwo śląskie) – miejscowości Łyżniaki, Rębielice Szlacheckie, Szyszków i Julianów.

Gmina Popów graniczy głównie z terenami otwartymi rolniczymi i zabudowaniami wsi o charakterze typowo wiejskim z przewagą zabudowy zagrodowej, ale też z udziałem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Sąsiedztwo gminy stanowią także tereny leśne: od strony północno-wschodniej - duży kompleks leśny w dolinie rzeki Warty w gminie Pajęczno oraz od strony południowo-wschodniej - dwa kompleksy leśne w gminie Miedźno. Najbliższymi ośrodkami miejskimi są Kłobuck, Działoszyn, Pajęczno, Krzepice.

4. Istniejące problemy ochrony środowiska

(art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. c ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku [...] – tekst jednolity Dz. U. z 2026 r., poz. 670)

Zagrożenia na terenie gminy to przede wszystkim:

- zagrożenia środowiskowe powstałe w wyniku procesów geomorfologicznych i klęsk żywiołowych,
- zagrożenia atmosfery i wynikająca z tego degradacja klimatu lokalnego,
- zagrożenia środowiska przez hałas,
- zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych,
- zagrożenia pokrywy glebowej i roślinnej,
- zagrożenia środowiska przez odpady,

- skażenie promieniotwórcze środowiska,
- nadzwyczajne zagrożenia środowiska;

Zagrożenia środowiskowe powstałe w wyniku procesów geomorfologicznych i klęsk żywiołowych

Zgodnie z obowiązującymi obecnie przepisami i na podstawie mapy zagrożenia powodziowego, udostępnionej do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Infrastruktury w dniu 7 września 2022 r. stwierdzono, że teren gminy zlokalizowany jest częściowo na:

- obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($p=1\%$),
- obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($p=10\%$),

oraz poza obszarem narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

Obszar szczególnego zagrożenia powodzią stanowią tereny położone nad rzeką Wartą w północno-wschodniej części gminy, tereny położone nad rzeką Liswartą w centralnej i południowo-wschodniej części gminy oraz tereny położone nad rzeką Górnianką w południowo-zachodniej części gminy.

W granicach ww. obszaru znajdują się tereny leśne, rolne, łąki i pastwiska w sąsiedztwie rzeki Warty, Liswarty i Górnianki.

Dla rzeki Warty i Liswarty mapy zagrożenia powodziowego opracowano w I cyklu planistycznym, natomiast dla rzeki Górnianki w II cyklu.

Pozostałe rzeki występujące na terenie gminy nie zostały zakwalifikowane do opracowania map zagrożenia powodziowego. Nie ma dla nich również opracowanego Studium ochrony przeciwpowodziowej wyznaczającego granice zasięgu wód o prawdopodobieństwie wystąpienia $p=1\%$.

Zagrożenie atmosfery i wynikająca z tego degradacja klimatu lokalnego

Ochrona powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniami odgrywa istotną rolę w jakości życia społeczeństwa. Stan powietrza zależy od ilości i wielkości źródeł emisji, jak również od ilości ładunków napływających z terenów sąsiednich.

Powietrze atmosferyczne i klimat lokalny pozostają przed degradującym wpływem lokalnych palenisk domowych, przemysłu, transportu i komunikacji.

W gminie ze względu na jej rolniczy charakter (brak większych obiektów przemysłowych), najbardziej uciążliwymi, szczególnie w okresie zimy są średnie i małe źródła emisji, które ze względu na warunki odprowadzania zanieczyszczeń do atmosfery oraz ich lokalizację w istotny sposób wpływają na jakość powietrza gminy. Omawiane źródła „niskiej emisji” to przede wszystkim paleniska domowe. Ich szczególna uciążliwość związana jest z liczebnością źródeł, zlokalizowanych blisko siebie, z niskimi gatunkami opałów stosowanych w paleniskach oraz faktem częstego spalania w nich różnego rodzaju odp-

dów. Lokalizacja źródeł „niskiej emisji” zanieczyszczeń do atmosfery związana jest z terenami zabudowanymi poszczególnych wsi. Poprawa tego stanu możliwa jest poprzez zmianę sposobu ich ogrzewania na gazowe lub inne paliwo ekologiczne.

Istotnym źródłem emisji zanieczyszczeń do atmosfery jest transport, wytwarzający tlenki węgla, węglowodory aromatyczne alifatyczne, związki ołowiu i tlenki azotu. Przyczynia się do tego przede wszystkim intensywny rozwój komunikacji, niski poziom techniczny pojazdów oraz ogólnie zły stan sieci dróg. Rozmieszczenie tego rodzaju emisji w gminie jest ściśle związane z rozmieszczeniem obciążeń transportowych dróg, proporcjonalnie do ich rangi w krajowej sieci drogowej. Źródłem zanieczyszczeń liniowych jest przede wszystkim droga wojewódzka nr 491.

Dodatkowym źródłem zanieczyszczenia mogą być zanieczyszczenia allochtoniczne, napływające spoza terenu gminy wynikające z bliskiego sąsiedztwa cementowni Warta S.A. w gminie Działoszyn.

Zagrożenie środowiska przez hałas

Największym liniowym źródłem hałasu na terenie gminy jest droga wojewódzka nr 491 oraz linia kolejowa nr 131. Do punktowych źródeł hałasu należą pojedyncze zakłady produkcyjne.

Ze względu na uciążliwość akustyczną związaną z eksploatacją ww. drogi, w jej bezpośrednim sąsiedztwie nie należy lokalizować nowych obiektów przeznaczonych na pobyt stały ludzi (ani innych o funkcjach chronionych). Również w pasie wzdłuż linii kolejowej (ok. 100 m od skrajnych torów) niewskazana jest lokalizacja ww. obiektów.

Zanieczyszczenia wód powierzchniowych

Źródłami zanieczyszczenia wód powierzchniowych są zanieczyszczenia spłukiwane przez opady atmosferyczne z całej nieskanalizowanej do tej pory części gminy, z obszarów rolnych i leśnych oraz zanieczyszczenia wytwarzane przez środki transportu i spłukiwane z powierzchni dróg.

Na podstawie Oceny stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2017-2018, wody powierzchniowe na terenie gminy Popów zostały zbadane w następujących punktach pomiarowo-kontrolnych:

- „Liswarta od Górnianki do ujścia” – punkt Liswarta - wodowskaz Kule o kodzie PL02S1301_1211;
- „Górnianka” – punkt Górnianka – Zawady, most ul. Polna o kodzie PL02S1301_3517;
- „Biała Oksza” – punkt Biała Oksza - ujście do Liswarty Borowa o kodzie PL02S1301_1213;
- „Kocinka” – punkt Kocinka - miejscowość Trzebca o kodzie PL02S1301_1214;
- „Liswarta od Dopływu spod Przystajni do Górnianki” – punkt Liswarta - miejscowość Rębielice Szlacheckie o kodzie PL02S1301_0206;
- „Warta od Liswarty do Wierznicy” – punkt o kodzie PL02S0901_3524;

Stan/potencjał ekologiczny we wszystkich punktach pomiarowo-kontrolnych prócz „Liswarta od Dopływu spod Przystajni do Górnianki” (dobry stan ekologiczny), określono jako umiarkowany, stan chemiczny wód w zlewni Liswarty i okolicznych ciekach jest zróżnicowany. Na odcinku Liswarty od Gór-

nianki do ujścia, jakość chemiczna wody została oceniona, jako poniżej dobrego. Podobny, niezadowalający stan stwierdzono w rzece Kocinka oraz na Warcie. Z kolei dobry stan chemiczny wód odnotowano jedynie na Liswarcie, na odcinku od dopływu spod Przystajni do Górnianki. Dla punktów pomiarowych na Górniance w Zawadach oraz Białej Okszy brak jest dostępnych danych chemicznych.

Zanieczyszczenia wód podziemnych

Zagrożenia, jakości wód podziemnych wynikają przede wszystkim z charakterem zagospodarowania terenu, jego właściwości fizyko-chemicznych, a także charakteru ognisk zanieczyszczeń. Zagrożenia wód podziemnych stanowić mogą odpady w postaci stałej, jak i płynnej. Głównym ogniskiem zanieczyszczeń wód podziemnych są ogniska typu rolniczego i tereny zabudowy wiejskiej. Wiąże się to z faktem, iż część gminy nie posiada kanalizacji sanitarnej. Powszechnym sposobem pozbywania się ścieków na terenach zabudowanych, pozbawionych dostępu do kanalizacji, jest odprowadzenie ich na własne pola, jako nawóz organiczny. W ten sposób do wód podziemnych wprowadzane są podwyższone ilości amoniaku, chlorków, sodu, potasu, azotanów i azotynów. Wśród ognisk rolniczych dodatkową groźbę stanowi chemizacja rolnictwa (stosowanie nawozów mineralnych i pestycydów).

Na podstawie Klasyfikacji, jakości wód podziemnych w 2017 roku, według badań monitoringowych sieci regionalnej, wody podziemne JCWPd nr 99 o kodzie GW600099, charakteryzuje się dobrym stanem chemicznym oraz ilościowym. Jest ona monitorowana, a ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych jest niezagrażona. JCWPd nr 82 o kodzie GW600082, charakteryzuje się dobrym stanem chemicznym oraz ilościowym. Jest ona monitorowana, a ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych jest niezagrażona. JCWPd nr 98 o kodzie GW600098, charakteryzuje się dobrym stanem chemicznym oraz ilościowym. Jest ona monitorowana, a ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych jest niezagrażona.

Zagrożenia pokrywy glebowej i roślinnej

Degradacja pokrywy glebowo-roślinnej terenu związana jest przede wszystkim z rozwojem terenów zainwestowanych. Degradacja powierzchni ziemi związana z zanieczyszczeniem gleb występuje w pobliżu tras komunikacyjnych. Następuje tu kumulacja w glebie toksycznych związków chemicznych pochodzących ze spalin oraz pyłów ścieranych opon i nawierzchni.

Wzrost ruchu komunikacyjnego – samochodowego powoduje wzrost zanieczyszczeń (spaliny, gazy, pyły), które trafiają bezpośrednio (na skutek imisji) do gruntu, natomiast w szacie roślinnej porastającej strefę zanieczyszczeń następuje kumulacja związków chemicznych (najczęściej szkodliwych dla człowieka). Największa kumulacja zanieczyszczeń następuje w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej nr 491.

Występowanie wzmoczonej erozji podłoża glebowego na terenach o funkcji rolniczej powoduje zubożanie gleb w składniki mineralne oraz niszczenie ich struktury. Stosowanie nawozów sztucznych w celu podniesienia ich wartości produkcyjnej prowadzi do zakwaszenia lub zwapnienia gruntów.

Zmiany powierzchni ziemi mogą być również wywołane wszelkimi pracami ziemnymi, w tym powierzchniową eksploatacją surowców

Zagrożenia środowiska przez odpady

Głównymi źródłami wytwarzania odpadów komunalnych na terenie gminy są gospodarstwa domowe i obiekty infrastruktury społecznej (handel, zakłady rzemieślnicze, szkolnictwo, usługi, gastronomia, obiekty rekreacyjne).

Odpady komunalne odbierane są od właścicieli nieruchomości przez odpowiednią firmę posiadającą zezwolenie na wywóz odpadów komunalnych i unieszkodliwiane w RIPOK w gminie Konopiska.

W gminie zlokalizowany jest Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Popowie, przy Gminnej Oczyszczalni Ścieków.

W 2023 r. z obszarów gminy Popów przekazano 654,79 ton odpadów komunalnych. Problemem są dzikie wysypiska odpadów. Ukształtowanie terenu gminy w postaci licznych wąwozów stanowi pokusę dla lokalnej społeczności do zasypywania ich odpadami powstałymi w gospodarstwach domowych, co stanowi duże zagrożenie dla środowiska, powodując zmianę krajobrazu, jest uciążliwe dla właścicieli i turystów.

Skażenie promieniotwórcze środowiska

Głównymi źródłami promieniowania jonizującego w środowisku na terenie gminy są elektroenergetyczne stacje i linie napowietrzne. Dla linii napowietrznej najwyższych napięć 400kV w pasie terenu szerokości 60,0 m, dla linii napowietrznej wysokiego napięcia 110kV w pasie terenu 40,0 m oraz dla linii napowietrznych średniego napięcia 15kV w pasach terenu o szerokości 15,0 m występują ograniczone możliwości zabudowy i zagospodarowania terenu – nie należy w ich obrębie lokalizować zabudowy mieszkaniowej ani innej o charakterze chronionym.

Drugim głównym źródłem promieniowania elektromagnetycznego są nadajniki telekomunikacyjne znajdujące się w dwóch stacjach bazowych (w Zawadach i w Popowie).

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska

Występowanie tzw. nadzwyczajnych zagrożeń środowiska wiąże się najczęściej z zawinionymi przez człowieka sytuacjami awaryjnymi, które wynikają m.in. z prowadzenia działalności przemysłowej z użyciem substancji niebezpiecznych, z przewożenia tych substancji transportem drogowym bądź kolejowym oraz celowej działalności człowieka związanej z pozbywaniem się, w sprzeczności z przepisami substancji lub materiałów niebezpiecznych dla środowiska.

Na obszarze gminy Popów nie występują obiekty przemysłowe, które mogłyby generować zagrożenia awarią przemysłową.

Problem nadzwyczajnych zagrożeń środowiska występuje okazjonalnie na wielu drogach kołowych w kraju. Jest on często związany z nieprzestrzeganiem przez przewoźników przepisów bezpieczeństwa transportu materiałów niebezpiecznych. Przez gminę Popów przechodzi jedna droga wojewódzka nr 491, która jest trasą wzmożonego ruchu tranzytowego.

III.PROJEKTOWANE ZAGOSPODAROWANIE – ANALIZA I OCENA

1. Cele ochrony środowiska

(art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. d ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku [...] – tekst jednolity Dz. U. z 2026 r., poz. 670)

Koncepcję trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zasady ochrony środowiska do polityk krajowych wprowadzają na szczeblu wspólnotowym dokumenty programowe UE, konwencje międzynarodowe oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego.

Główne zobowiązania międzynarodowe Polski w dziedzinie ochrony środowiska wynikają z członkostwa w Unii Europejskiej. Spośród dokumentów programowych Unii istotnych dla wprowadzania koncepcji trwałego i zrównoważonego rozwoju należy wyróżnić:

- „Agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030” – to plan działania na rzecz ludzkości i planety mający jednakowe zastosowanie do wszystkich państw ONZ; to ambitna strategia, której celem jest skierowanie społeczeństwa Unii Europejskiej na ścieżkę regeneracji przyrody w najbliższym dziesięcioleciu oraz służąca transformacji w pięciu dziedzinach mających kluczowe znaczenie dla ludzkości, tj.: ludzie, planeta, dobrobyt, pokój i partnerstwo,
- Europejską Strategię Bioróżnorodności do 2030 r. pod nazwą „Przywracanie przyrody do naszego życia”, która zapowiada odbudowę różnorodności biologicznej Europy z korzyścią dla ludzi, klimatu i planety.

Cele przedstawione w ww. dokumentach Wspólnoty Europejskiej są podstawą rozwiązań prawnych obowiązujących w Polsce. Najważniejszym z nich jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polski, która w art. 17 ust. 1 pkt 2 uznaje zrównoważony rozwój jako zasadę, którą kierować powinno się Państwo.

Politykę państwa w zakresie ochrony środowiska wyznaczają m.in.:

- „Polska 2025. Długookresowa Strategia Trwałego i Zrównoważonego Rozwoju”,
- „II Polityka Ekologiczna Państwa”,
- „Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Polska 2030”,
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko, perspektywa do 2020 r.,
- Polityka Energetyczna Polski do 2030 r.

Obecnie krajowa polityka ochrony środowiska prowadzona jest na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych oraz za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska, do których należą m.in.:

- „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego”,
- „Strategia Rozwoju Gminy Popów na lata 2020– 2030”.

Ponadto brano pod uwagę obowiązujące dokumenty z zakresu zagospodarowania przestrzennego na poziomie gminy wraz z towarzyszącymi opracowaniami, do których należą:

- opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Popów,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Popów zatwierdzone uchwałą Nr 185/XXIX/2021 Rady Gminy Popów z dnia 13 stycznia 2021 r.,
- prognoza oddziaływania na środowisko dla ww. Studium uikzp. z 2021 r.,
- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W obowiązującym Studium uikzp z 2021 r. przy określaniu kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy również przyjęto, zgodnie z innymi dokumentami strategicznymi gminy, cele zapewniające zrównoważony i harmonijny rozwój z zachowaniem ładu przestrzennego.

Zgodnie z art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwzględnia się m.in. potrzeby zrównoważonego rozwoju, wymagania ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami i ochrony gruntów rolnych i leśnych, potrzeby zapobiegania poważnym awariom i ograniczania ich skutków dla zdrowia ludzkiego i środowiska, potrzeby związane z kształtowaniem przestrzeni produkcyjnej i rozwoju produkcji rolniczej.

W związku z powyższym, podobnie jak w ww. studium uikzp tak w projekcie planu ogólnego, za podstawowe cele ochrony środowiska na terenie gminy Popów uznano:

- ochronę obszarów węzłowych – zespołów leśnych lasów państwowych Nadleśnictwa Kłobuck,
- ochronę korytarzy ekologicznych: o znaczeniu krajowym i regionalnym – Doliny rzeki Warty oraz o znaczeniu lokalnym – dolin pobocznych,
- ochronę lasów państwowych i prywatnych poprzez obowiązek prowadzenia zadań zachowawczych i pielęgnacyjnych, zakaz melioracji oraz zakaz zabudowy,
- wyznaczanie terenów przeznaczonych do dolesień, obejmujących nieużytki, grunty rolne słabo przydatne do produkcji rolnej,
- ochronę pozostałych terenów zieleni, w tym zieleni urządzonej (parki, cmentarze),
- ochronę terenów otwartych, w skład których wchodzi grunty rolne, które powinny być objęte zakazem zabudowy,
- respektowanie zasad ochrony w odniesieniu do obiektów i terenów objętych ochroną prawną (np. lasy ochronne, gleby klas I-III),
- zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów i wody,
- poprawę jakości i ochrona wód powierzchniowych i podziemnych,
- poprawę i utrzymanie jakości powietrza z ochroną przed hałasem,
- ochronę powierzchni ziemi i gleb,
- wykorzystywanie alternatywnych źródeł pozyskiwania energii (energia słoneczna),

W celu realizacji powyższych działań w projekcie planu ogólnego formułuje się ustalenia dotyczące polityki przestrzennej gminy poprzez delimitację stref planistycznych o różnym przeznaczeniu, uwzględniającą ochronę i kształtowanie poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego, wpływającą na poprawę warunków życia mieszkańców, likwidację zaniedbań w jego ochronie i racjonalne gospodarowanie jego zasobami.

Prawna ochrona obiektów i terenów przyrodniczych odbywa się poprzez respektowanie w pełni zasad zawartych w aktach prawnych ustanawiających poszczególne formy ochrony. Na terenie gminy Popów nie występują formy ochrony przyrody. Planowane jest utworzenie stanowiska dokumentacyjnego w Rębielicach Królewskich.

2. Opis projektowanego zagospodarowania

(art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku [...] – tekst jednolity Dz. U. z 2026 r., poz. 670)

Podstawowym celem sporządzenia planu ogólnego gminy Popów jest ustalenie funkcji, jakie mogą być dla poszczególnych terenów dopuszczone w miejscowych planach oraz ustalenie podstawowych wskaźników dotyczących kształtowania zagospodarowania tych terenów i które będą musiały być uwzględnione w miejscowych planach.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w projekcie planu ogólnego gminy Popów określono:

- strefy planistyczne wg zamkniętego katalogu tych stref zawartego w art. 13c ust. 2 ww. ustawy,
- profil funkcjonalny stref planistycznych i minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej (dla stref planistycznych, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1-10 ww. ustawy),
- wartość maksymalnej nadziemnej intensywnej zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy (dla stref, o których mowa w art. 13c ust. 2 pkt 1- 7 ww. ustawy).

Podstawy do podziału gminy na strefy planistyczne stanowiły:

- rekomendacje i wytyczne zawarte w Audycie krajobrazowym województwa śląskiego” zatwierdzonym uchwałą nr VII/16/16/2025 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 23 czerwca 2025 r.,
- uwarunkowania rozwoju przestrzennego opisane w Rozdziale II niniejszej prognozy,
- polityka przestrzenna gminy i kierunki rozwoju przestrzennego ustalone w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Popów przyjętego Uchwałą Nr 185/XXIX/2021 Rady Gminy Popów z dnia 13 stycznia 2021 r.,
- ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z polityką przestrzenną określoną w Studium uikzp z 2021 r. w strukturze przestrzennej gminy Popów wyróżniono 3 podstawowe strefy. Są to:

- strefa zurbanizowana – obejmująca tereny zabudowy wiejskiej poszczególnych jednostek osadniczych (istniejącej i projektowanej), w tym: zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, zagrodową, usługową, aktywności gospodarczej, tereny obsługi komunikacji oraz infrastruktury technicznej. Do strefy tej należą również tereny zieleni urządzonej (parki, cmentarze), tereny usług oświaty oraz rekreacji i wypoczynku – w której winna być prowadzona polityka podnoszenia standardu życia mieszkańców i tworzenia warunków do rozwoju,
- strefa rozwoju – obejmuje tereny, na których planowana jest zmiana przeznaczenia dla potrzeb zabudowy mieszkaniowej (jednorodzinnej, zagrodowej, z dopuszczeniem rekreacji indywidualnej - letniskowej), aktywności gospodarczej – w której winna być prowadzona polityka tworzenia warunków do rozwoju,
- strefa systemu ekologicznego – w tym: doliny rzek Warty i Liswarty, z obszarami szczególnego zagrożenia powodziowego, tereny położone nad rzeką Liswartą w centralnej i południowo-wschodniej części gminy oraz tereny położone nad rzeką Górnianką w południowo-zachodniej części gminy. kompleksy leśne Lasów Państwowych Nadleśnictwa Kłobuck, pozostałe lasy, tereny wskazane do zalesień (dla wyrównania granicy rolno – leśnej) oraz pozostałe, lokalne korytarze ekologiczne związane z występowaniem dolin cieków, Są to tereny związane z zachowaniem walorów przyrodniczych i ochroną istniejących kompleksów leśnych oraz terenów zieleni naturalnej, w których winna być prowadzona polityka uwarunkowana ekologicznie.

Ww. strefy uwzględniają założenie, że przestrzenny i gospodarczy rozwój gminy powinien następować w sposób zrównoważony w dużym poszanowaniu zasobów i stanu środowiska.

Wskazane powyżej podstawowe strefy funkcjonalno – przestrzenne gminy Popów stanowiły główną podstawę dla ustalenia stref planistycznych w planie ogólnym.

W planie ogólnym w obszarze gminy Popów ustalono następujące strefy planistyczne:

- **SW** – strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, obejmującą pojedyncze tereny w miejscowości Popów i Dąbrówka,
- **SJ** – strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, osiedla i zespoły zabudowy jednorodzinnej z towarzyszącymi usługami zlokalizowane głównie w miejscowościach: Popów, Zawady, Dąbrowa i Wąsosz Górny oraz pojedyncze tereny w pozostałych miejscowościach stanowiące uzupełnienie zabudowy zagrodowej,
- **SZ** – strefę wielofunkcyjną z zabudową zagrodową zlokalizowane we wszystkich obrębach,
- **SU** – strefę usługową, zlokalizowaną głównie w miejscowościach: Popów, Zawady, Wąsosz Górny oraz pojedyncze tereny w pozostałych miejscowościach stanowiące uzupełnienie zabudowy zagrodowej,

- **SP** – strefę gospodarczą, obejmującą istniejące zakłady w miejscowościach Popów, Zawady, Wąsosz Górny, Wąsosz Dolny, mniejsze powierzchniowo, pojedyncze tereny w innych obrębach oraz planowane tereny działalności gospodarczej zlokalizowane na skraju terenów zurbanizowanych w obrębach: Popów, Zawady (przy głównym ciągu komunikacyjnym gminy – drodze wojewódzkiej nr 491 oraz w sąsiedztwie linii kolejowej), Dąbrowa (przy drodze wojewódzkiej nr 491), Dąbrówka (przy drodze powiatowej nr 2066S),
- **SR** – strefę produkcji rolniczej, obejmującą tereny produkcji w gospodarstwach rolnych towarzyszące zabudowie zagrodowej w większości obrębów,
- **SI** – strefę infrastrukturalną, obejmującą tereny związane z obsługą techniczną gminy tj. oczyszczalnia ścieków i PSZOK w Popowie, ujęcia wód w obrębach: Dąbrowa, Popów, Kamieńszczyzna, Więcki,
- **SN** – strefę zieleni i rekreacji, obejmującą tereny kształtujące pasmo usług rekreacji i wypoczynku wzdłuż doliny rzeki Liswarty w oparciu o tereny istniejące i planowane: w rejonie ulic Turystycznej i Wypoczynkowej oraz ul. Piwnej, pojedyncze, mniejsze powierzchniowo tereny zieleni urządzonej bez usług lub z towarzyszącymi usługami,
- **SC** – strefę cmentarzy, obejmującą istniejący cmentarz w miejscowościach: Popów, Rębielice Królewskie, Wąsosz Górny,
- **SG** – strefę górnictwa, obejmującą obszary i tereny górnicze w obrębach: Brzózki i Rębielice Królewskie,
- **SO** – strefę otwartą, obejmującą tereny rolnictwa z zakazem zabudowy oraz z dopuszczonymi istniejącymi elektrowniami słonecznymi oraz tereny związane z uwarunkowaniami przyrodniczymi i zachowaniem walorów przyrodniczych, przede wszystkim tereny przyległe do rzek i cieków wodnych, lasy i zadrzewienia, łąki i pastwiska, zbiorniki wodne,
- **SK** – strefę komunikacyjną, obejmującą drogę główną – drogę wojewódzką nr 491, drogi zbiorcze, teren komunikacji – parking w sąsiedztwie cmentarza w miejscowości Popów oraz teren kolejowy linii kolejowej nr 131 relacji Chorzów Batory – Tczew (odcinek Kalina Chorzew - Siemkowice).

Strefy wielofunkcyjne, obejmujące zabudowę mieszkaniową (SW, SJ, SZ), zgodnie z art. 13d ust. 1 ustawy o p.z.p., w pierwszej kolejności wyznaczono na obszarach, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej oraz w oparciu o wyznaczony w projekcie planu ogólnego obszar uzupełnienia zabudowy (OUZ), którego zasięg ustalono w ramach kilkietapowego procesu, zgodnie z wymogami Rozporządzenia z 2024 r. oraz poza ww. obszarami na obszarach z istniejącą zabudową o funkcji mieszkaniowej (zabudową zagrodową w formie pojedynczych rozproszonych siedlisk).

Zgodnie z porównaniem zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową z chłonnością terenów niezabudowanych, w tym luk w istniejącej zabudowie (Rozdział III pkt 4), i stwierdzonego braku możliwości wyznaczenia w planie ogólnym stref zabudowy mieszkaniowej (SW, SJ, SZ), poza opisanymi

powyżej sytuacjami w planie ogólnym nie wyznaczono dodatkowych terenów w strefach wielofunkcyjnych, obejmujących zabudowę mieszkaniową (SW, SJ, SZ).

Pozostałe strefy planistyczne zostały wyznaczone zasadniczo z uwzględnieniem ustaleń obowiązujących: studium uikzp gminy Popów, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego bądź zgłoszonych wniosków z ograniczeniami wynikającymi z występujących uwarunkowań, w tym m.in. przyrodniczych, kulturowych.

Dla stref: SW, SJ, SZ, SU, SP, SR, SI w odniesieniu do poszczególnych terenów wyodrębnionych w ramach tych stref, określono wartości: maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy zróżnicowane w odniesieniu do poszczególnych terenów wyodrębnionych w ramach tych stref.

Dla stref: SW, SJ, SZ, SU, SP, SR, SI, SN, SC w odniesieniu do poszczególnych terenów wyodrębnionych w ramach tych stref, określono wartości: minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, nie mniejsze niż wynika to z załącznika nr 1 do Rozporządzenia z 2023 r., ale zgodnie z §2 ust. 3 z dopuszczeniem wartości mniejszych od ustalonych jeśli wynikają z obowiązujących miejscowych planów. Uwzględniając specyfikę części terenów w ramach profilu funkcjonalnego części stref, oprócz profilu podstawowego, określono również profile dodatkowe.

Ustalone strefy planistyczne w dużej mierze powielają funkcje terenów określone w obowiązującym Studium uikzp z 2021 r.. Podstawowe różnice pomiędzy ustalonymi strefami w projekcie planu ogólnego a Studium uikzp z 2021 r. dotyczą:

- zmniejszenia powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową,
- uwzględnienia dodatkowych i istniejących i planowanych elektrowni słonecznych,
- powiększenia terenu dla wydobywania kopalin w obrębie Rębielice Królewskie.

Ww. zmiany dotyczą pojedynczych terenów. Generalnie projekt planu ogólnego nie wprowadza ani nowych funkcji ani zmian, które byłyby szczególnie uciążliwe dla środowiska, lub w sposób znaczący zmieniałyby jego dotychczasowe funkcjonowanie.

3. Ocena wpływu projektowanego zagospodarowania na środowisko przyrodnicze, zdrowie ludzi oraz elementy środowiska kulturowego

(art. 51 ust. 2 pkt. 2 lit. e ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku... – tekst jednolity Dz. U. z 2026 r., poz. 670)

Planowane zmiany zagospodarowania wpłyną na stan środowiska przyrodniczego i będą oddziaływać na jego poszczególne elementy. Ale pomimo bezpośredniego i stałego charakteru niektórych oddziaływań przy zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań technicznych, przekroczenie standardów jakości środowiska określonych w przepisach prawnych jest mało prawdopodobne i nie powinno mieć znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

Przy identyfikacji znaczących oddziaływań na środowisko uwzględniono zarówno cechy projektowanych stref wielofunkcyjnych i potencjalnego ich oddziaływania (zasięg i czas trwania; intensywność; wielkość emisji i substancji; kumulacja z innymi przedsięwzięciami; emisja zagrożeń; częstotliwość i odwracalność oddziaływania), jak i lokalizację terenów przeznaczonych pod poszczególne funkcje (dotychczasowe przeznaczenie; jakość i zdolność do odtwarzania zasobów naturalnych; absorpcja cenowego środowiska).

Na potrzeby identyfikacji potencjalnego wpływu na środowisko przyjęto, iż projektowane zmiany będą wiązać się z zajęciem kolejnych nowych terenów pod nowe funkcje, ze zmianą na części analizowanego obszaru dotychczasowego przeznaczenia terenu oraz z oddziaływaniem na etapie realizacji i funkcjonowania. Należy podkreślić, że w projekcie planu ogólnego powierzchnia terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową ulega zmniejszeniu, co wynika z przepisów dotyczących sporządzania planu ogólnego, w porównaniu z obowiązującym Studium uikzp z 2021 r. i co w rezultacie zmniejszy możliwe zanieczyszczenia spowodowane budową nowych budynków. Ze względu na relatywnie niewielkie zmiany w zagospodarowaniu względem ustalonego w obowiązującym Studium uikzp z 2021 r. prognozowane oddziaływania zagospodarowania zostały opisane w oparciu o ww. dokument.

Projektowane zagospodarowanie będzie się wiązało z następującymi zjawiskami:

- wprowadzeniem gazów lub pyłów do powietrza – na skutek realizacji ustaleń projektu planu ogólnego zwiększy się emisja gazów i pyłów do powietrza; ww. proces będzie miał największy zakres na terenach działalności gospodarczej – produkcyjno-usługowych, a także na terenach zabudowy mieszkaniowej i obsługi komunikacyjnej - prace budowlane i wykorzystanie samochodów ciężarowych. Ponadto umożliwienie eksploatacji powierzchniowej złóż eksploatacji powierzchniowej złóż kopalin (kruszywa naturalne, kamienie drogowe i budowlane, wapienie i margle przemysłu wapiennego) również przyczyni się do wzrostu emisji gazów oraz pyłów do powietrza, głównie podczas prac wydobywczych oraz poprzez intensywniejszy ruch samochodowy związany z dojazdami do kopalni. Należy zaznaczyć, że obszar złoża jest już obecnie eksploatowany,
- wytwarzaniem odpadów – realizacja ustaleń projektu planu ogólnego wpłynie na zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów – wskutek uruchomienia nowych inwestycji i intensyfikacji już istniejących terenów budowlanych; należy zwrócić szczególną uwagę na rodzaj, ilość i sposób gospodarowania odpadów, by uchronić środowisko przyrodnicze (np. gleby, warstwy wodonośne) przed niekontrolowanym zanieczyszczeniem. Warto zaznaczyć, że odpowiednia polityka władz gminy w zakresie ochrony środowiska może znacznie wpłynąć na świadomość proekologiczną mieszkańców gminy, a tym samym przyczynić się do selektywnej i racjonalnej gospodarki odpadami,
- wprowadzaniem ścieków do wód lub ziemi – intensyfikacja zagospodarowania oraz uruchomienie terenów inwestycyjnych, zwłaszcza terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej z zakresu turystyki, sportu i rekreacji, wpłynie na zwiększenie produkcji ścieków, które będą musiały być odprowadzane; należy zabronić wprowadzania ścieków do wód i ziemi,

- wykorzystywaniem zasobów środowiska – na terenie objętym opracowaniem znajdują się udokumentowane złoża kopalin (kruszywa naturalne; kamienie drogowe i budowlane; wapienie i margle przemysłu wapienniczego), z których część będzie można eksploatować zgodnie z warunkami ustalonymi w decyzjach koncesyjnych, po eksploatacji złóż istnieje obowiązek rekultywacji zdegradowanego terenu,
- zanieczyszczeniem gleby lub ziemi – ruch komunikacyjny będzie miał wpływ na imisję zanieczyszczeń produktów spalania paliw na tereny położone w ich bezpośrednim sąsiedztwie; na obszarze gminy objętym nie przewiduje się lokalizacji obiektów, których funkcjonowanie mogłoby przy respektowaniu przepisów powodować zanieczyszczenie gleby lub ziemi; projektowane zagospodarowanie w formie eksploatacji powierzchniowej pozbawi przedmiotowy teren warstwy glebowej; prace eksploatacyjne oraz zjawiska z tym związane – wzmożony ruch pojazdów oraz osób, zwiększone zapylenie, emisja gazów, mogą przyczynić się do pogorszenia stanu gleb nienaruszonych mechanicznie, położonych w bezpośrednim sąsiedztwie terenu eksploatacji,
- przekształceniem naturalnego ukształtowania terenu – w związku z wykopami pod fundamenty nastąpi naruszenie wierzchniej warstwy gleby; lokalizacja zabudowy na obszarze objętym opracowaniem wpłynie zatem na naturalne ukształtowanie terenu; nastąpi przekształcenie naturalnego ukształtowania terenu w miejscach ich eksploatacji, ponieważ powstanie zarówno znaczne zagłębienie terenu jak i hałda poeksploatacyjna z wydobytego materiału,
- emitowaniem hałasu – nastąpi wzrost emisji hałasu na poszczególnych terenach – największymi emitarami będą tereny produkcyjno-usługowe (niechronione akustycznie na podstawie przepisów odrębnych) oraz szlaki komunikacyjne; należy zwrócić szczególną uwagę na stosowanie się do obowiązujących norm i przepisów hałasowych oraz do ustaleń projektu planu ogólnego na terenach nienormowanych akustycznie a graniczących z terenami podlegającymi takiej ochronie; klimat akustyczny ulegnie zmianie także ze względu na prowadzenie prac wydobywczych – generowany hałas związany będzie z funkcjonowaniem maszyn i urządzeń wydobywających kruszywo, wzmożonym ruchem samochodów – głównie ciężarowych, a także przebywaniem i funkcjonowaniem ludzi na obszarze wydobywania,
- emitowaniem pól elektromagnetycznych – proponowane w ramach projektu planu ogólnego zagospodarowanie nie będzie wiązać się z emitowaniem pól elektromagnetycznych,
- ryzykiem wystąpienia poważnych awarii – na terenach objętych opracowaniem nie przewiduje się lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia awarii, o których mowa w przepisach odrębnych.

Wpływ ustaleń projektu planu ogólnego na poszczególne elementy środowiska:

- ludzie – poprzez ustalone przeznaczenie i delimitację stref planistycznych projekt planu ogólnego nakłada na obecnych i przyszłych użytkowników terenu obowiązki i ograniczenia wynikające

ze szczególnych warunków przyrodniczych. Ich realizacja i przestrzeganie powinno zapewnić użytkownikom terenów w ramach obszaru opracowania i w jego bezpośrednim sąsiedztwie warunki nie zagrażające zdrowiu i życiu; jednym z celów sporządzania dokumentu planu ogólnego jest optymalizacja warunków życia mieszkańców i użytkowników terenów poprzez uwzględnienie przy projektowaniu wymagań ochrony zdrowia i bezpieczeństwa ludzi.

Jednym z elementów oddziaływania projektowanego zagospodarowania na zdrowie przyszłych użytkowników terenu może być hałas.

Zgodnie Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, w projekcie planu ogólnego wyznaczone zostały tereny, które należy chronić przed hałasem, w celu zapewnienia najlepszego stanu akustycznego środowiska, są to następujące tereny:

- zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży – zaliczone do kategorii nr 2 dopuszczalnego poziomu hałasu w dB,
- tereny rekreacyjno-wypoczynkowe – zaliczone do kategorii nr 3 dopuszczalnego poziomu hałasu w dB.

Tabela 5. Dopuszczalne poziomy hałasu dla terenów objętych opracowaniem i wyznaczonych w projekcie planu ogólnego podlegających ochronie akustycznej

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB]			
		Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	$L_{Aeq D}$ przedział czasu odniesienia równy 8 najmniejszym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	$L_{Aeq N}$ przedział czasu odniesienia równy 1 najmniejszej godzinie nocy
1	a) Strefa ochronna "A" uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2	a) <u>Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej</u> b) <u>Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży²⁾</u> c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
3	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i	65	56	55	45

	zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) <u>Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe²⁾</u> d) Tereny mieszkaniowo-usługowe				
4	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ³⁾	68	60	55	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. poz. 112)

Ochrona ww. terenów przed hałasem powinna polegać na:

- utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie,
- zmniejszaniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Pozostałych terenów, tj. terenów zabudowy usługowej, terenów zabudowy produkcyjno-usługowej, terenów eksploatacji powierzchniowej, terenów komunikacji, urządzeń gospodarki wodnej nie zakwalifikowano do podlegających ochronie przed hałasem, są to tereny nienormowane akustycznie.

- rośliny, zwierzęta, bioróżnorodność – ustalone przeznaczenie i delimitacja stref planistycznych w projekcie planu ogólnego ma na celu ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko, w tym świat zwierząt; należy jednak podkreślić, że uruchomienie nowych terenów inwestycyjnych kosztem terenów niezainwestowanych zawsze wpływa negatywnie na świat zwierząt i roślin, tj. przecięcie obszarów migracyjnych zwierząt oraz częściową lub całkowitą dewastację i degradację pokrywy roślinnej. Przekształcenie terenów dziś otwartych, czynnych przyrodniczo na tereny budowlane, wpłynie na zmniejszenie bioróżnorodności (ograniczenie obszarów siedlisk roślin, grzybów i zwierząt), poprzez usuwanie zieleni, zmniejszanie powierzchni biologicznie czynnej, powstawanie ogrodzeń. W planie wprowadzono szereg ustaleń mających na celu ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze, w tym świat zwierząt – np. poprzez określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, ochronę obszarów leśnych oraz intensywnego zagospodarowania terenów czynnych przyrodniczo. Jednak pozostawienie dolin rzecznych jako tereny naturalne nie wpłynie na zmianę dotychczasowych warunków dla występujących w tym rejonie gatunków zwierząt, w tym bobra europejskiego *Castor fiber* i nie będzie stanowić zagrożeń dla jego populacji. Natomiast pozostawienie terenów otwartych, w bezpośrednim sąsiedztwie lasów umożliwi swobodny przepływ migrujących zwierząt kopytnych bądź drapieżnych oraz ich dalsze bytowanie. W ramach terenów otwartych w przypadku realizacji zbiorników wodnych, dolesień oraz nasadzeń śródpolnych i wzdłuż cieków mogą nastąpić zauważalne korzyści dla środowiska przyrodniczego. Sąsiedztwo w/w obiektów i terenów może stać się ostoją ptaków wodnoblotnych oraz

innych zwierząt i roślin żyjących w takich warunkach środowiskowych. Eksploatacja powierzchniowa wymusza z kolei konieczność pozbawienia terenu szaty roślinnej łącznie z wierzchnią warstwą gleby oraz zalegających pod nią skał luźnych. Skutkuje to całkowitym odkryciem terenu, a co za tym idzie również migracją zdecydowanej większości populacji zwierząt na tereny sąsiednie. Degradacja terenu następuje stopniowo, w związku z czym przedstawiciele świata zwierząt zamieszkujący ten teren mają czas na znalezienie nowych siedlisk oraz terenów łownych i lęgowych w sąsiednich lasach, łąkach, pastwiskach oraz na gruntach rolnych. Należy podkreślić, że na terenie odkrywki mogą znaleźć schronienie inne gatunki roślin i zwierząt przystosowane do życia w takim środowisku np. sucholubne trawy rosnące na hałdach czy jaskółki brzegówki zakładające gniazda m.in. w skarpach powstałych w wyniku eksploatacji powierzchniowej.

Po zakończeniu eksploatacji oraz procesu rekultywacji, stopniowo wraz z sukcesywnym, zarastaniem terenu przez roślinność niską i wysoką, nastąpi powolny napływ poszczególnych gatunków zwierząt.

- wody powierzchniowe, jednolite części wód powierzchniowych (JCWP): realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie powinna w istotny sposób wpłynąć na stan czystości wód powierzchniowych przy zastosowaniu się do zasad dotyczących głównie racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi, tworzenia warunków pełnej dostępności do dobrej jakości wody wszystkim mieszkańcom, zapewnianie standardów jakościowych zgodnych z wymaganiami norm krajowych i europejskich a także budowę sieci wodociągowej na terenach rozwojowych. Przewidywany rozwój obszarów zainwestowania, narzuca odpowiednie rygory i konieczność podejmowania szerszych działań, prowadzących do uregulowania stanu odprowadzania ścieków w sposób bezpieczny dla środowiska i zgodny z wymaganiami jego ochrony na wszystkich zagospodarowanych terenach gminy. W przypadku realizacji na terenie gminy zbiornika wodnego pełniącego funkcje retencyjne i rekreacyjno-estetyczne zmiany ulegną niewątpliwie stosunki wodne. Zwiększą się zasoby wody, której wykorzystanie możliwe będzie do uzupełniania rosnącego zapotrzebowania na wodę (np. w rolnictwie poprzez nawadnianie przesuszonych gleb), wyrównywania przepływów w cieku dzięki kierowaniu falą wezbraniową oraz do zapewnienia mieszkańcom atrakcyjnych warunków do wypoczynku i rekreacji.

Analiza i ocena zapisów projektu planu ogólnego na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP):

Ustalone w projekcie planu ogólnego przeznaczenie oraz delimitacja stref planistycznych mają na celu ochronę wód powierzchniowych przed degradacją i zanieczyszczeniem. Gmina Popów systematycznie rozbudowuje sieć wodociągową oraz podejmuje działania w zakresie poprawy jej stanu technicznego. Priorytetowym zadaniem jest dalsze uporządkowanie gospodarki ściekowej poprzez rozbudowę sieci kanalizacyjnej z pełnym wykorzystaniem rozbudowanej istniejącej gminnej oczyszczalni ścieków w Popowie.

Dla nowych przedsięwzięć inwestycyjnych na terenach działalności gospodarczej należy stosować maksymalną retencję. Wody opadowe z terenów przemysłowo-usługowych oraz innych powierzchni potencjalnie zanieczyszczonych powinny być poddane oczyszczeniu w celu usunięcia piasku, zawiesin i zanieczyszczeń ropopochodnych.

Na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy obligatoryjnie wprowadzać zapisy mające na celu ochronę wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami.

Ocena możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” dla zidentyfikowanych części wód powierzchniowych: biorąc pod uwagę charakterystykę JCWP „Liswarta od Górnianki do ujścia”, „Liswarta do dopł. spod Przystajni do Górnianki”, „Górnianka” , „Biała Oksza”, „Kocinka”, „Warta od Liswarty do Wierznicy” w granicach których znajduje się teren gminy ujęty w opracowaniu (tj. typ, status, oceny stanu i ryzyka, a także derogacje) i ustalenia zawarte w projekcie planu ogólnego należy stwierdzić, że nie nastąpi pogorszenie JCWP, a w rezultacie cele środowiskowe ujęte w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” nie będą zagrożone;

- wody podziemne, jednolite części wód podziemnych (JCWPd): realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie powinna w istotny sposób wpłynąć na stan czystości wód podziemnych przy zastosowaniu się zasad dotyczących głównie racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi, tworzenia warunków pełnej dostępności do dobrej jakości wody wszystkim mieszkańcom, zapewnianie standardów jakościowych zgodnych z wymaganiami norm krajowych i europejskich a także budowę sieci wodociągowej na terenach rozwojowych. Przewidywany rozwój obszarów zainwestowania, narzuca odpowiednie rygory i konieczność podejmowania szerszych działań, prowadzących do uregulowania stanu odprowadzania ścieków w sposób bezpieczny dla środowiska i zgodny z wymaganiami jego ochrony na wszystkich zagospodarowanych terenach gminy. Powiększenie terenów zainwestowania, a co za tym idzie także zwiększony pobór wody pitnej z warstw wodonośnych znajdujących się pod ziemią nie wpłynie negatywnie na ich zwierciadło. Wielkość nowych terenów, przewidzianych do uruchomienia inwestycyjnego nie rodzi obawy nadmiernego wykorzystywania wody, które mogłoby spowodować powstanie leja depresyjnego, groźnego dla istniejącej równowagi w środowisku. W wyniku eksploatacji powierzchniowej narażone na zanieczyszczenia są wody podziemne. Usunięcie wierzchniej warstwy gleby oraz skały luźnej pozbawia wody podziemne na tym obszarze określonej miąższości naturalnej ochrony filtracyjnej. W zależności od głębokości zalegania pierwszego poziomu wodonośnego, zalegające nad nim warstwy skalne mogą być wystarczające dla odpowiedniej filtracji, ale również ich miąższość może być na tyle mała, aby wody opadowe wraz ze wszystkimi nieczystościami zebranymi z powierzchni gruntu infiltrowały do poziomów wodonośnych, pogarszając stan czystości wód. Należy jednak podkreślić, że działal-

ność eksploatacyjna nie powinna odgrywać większego wpływu na stan czystości wód podziemnych. Poza ewentualną możliwością wystąpienia zanieczyszczenia wód podziemnych, innym problemem jest możliwość obniżenia lustra wód podziemnych. Uzależnione jest to od głębokości ich zalegania oraz od planowanej głębokości odkrywki. W przypadku przecięcia przez odkrywkę poziomów wodonośnych, może nastąpić obniżenie zwierciadła wód podziemnych. Zmiana stosunków wodnych może mieć charakter miejscowy i zmienny w zależności od warunków atmosferycznych, przemieszczania się prac oraz czasu trwania prac.

Analiza i ocena zapisów projektu planu ogólnego na jednolite części wód podziemnych (JCWPd):

Ustalone w projekcie planu ogólnego przeznaczenie i delimitacja stref planistycznych starają się chronić wody podziemne przed degradacją i zanieczyszczeniem. Gmina jest w pełni zwodociągowana. Wiejskie ujęcia wód podziemnych są pod stałym nadzorem, podobnie jak korzystanie z zasobów wód podziemnych, których ochrona odbywa się m. in. poprzez stosowanie rygorów określonych w decyzjach zasobowych i pozwoleniach wodnoprawnych.

Dla nowych przedsięwzięć inwestycyjnych na terenach działalności gospodarczej należy stosować maksymalną retencję. Wody opadowe z terenów przemysłowo-usługowych oraz innych powierzchni potencjalnie zanieczyszczonych powinny być poddane oczyszczeniu w celu usunięcia piasku, zawiesin i zanieczyszczeń ropopochodnych.

Na etapie sporządzania miejscowych planów należy obligatoryjnie wprowadzać zapisy o charakterze proekologicznym i ochronnym w stosunku do wód podziemnych, np. zakaz budowy ujęć własnych, zakaz odprowadzenia nieoczyszczonych ścieków wprost do gruntu, wskaźniki zanieczyszczeń w ściekach odprowadzanych do systemu kanalizacji nie mogą przekraczać norm określonych w przepisach o jakości ścieków wprowadzanych do komunalnych urządzeń kanalizacyjnych lub w przepisach lokalnych, do czasu faktycznej rozbudowy kanalizacji sanitarnej i zapewnienia możliwości podłączenia do niej dopuszcza się stosowanie atestowanych zbiorników bezodpływowych (z uwzględnieniem przepisów odrębnych) tylko, jako rozwiązań tymczasowych, wody opadowe z utwardzonych powierzchni i innych powierzchni potencjalnie zanieczyszczonych należy oczyszczać przed wprowadzeniem do odbiornika z piasku, błota i zanieczyszczeń ropopochodnych na odpowiednich urządzeniach podczyszczających, lokalizowanych w granicach odwadnianych terenów na wprowadzanie ścieków do wód powierzchniowych i do ziemi należy uzyskać pozwolenie wodnoprawne.

Ocena możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” dla zidentyfikowanych części wód podziemnych: biorąc pod uwagę charakterystykę nr 98 (JCWPd), nr 82 (JCWPd), nr 99 (JCWPd), w granicach, których znajduje się teren gminy (tj. właściwości fizyczne i chemiczne, oceny ryzyka ilościowego oraz chemicznego, a także derogacje) i ustalenia zawarte w projekcie planu ogólnego należy stwierdzić, że

nie nastąpi pogorszenie JCWPd, a w rezultacie cele środowiskowe ujęte w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” nie będą zagrożone;

- powietrze – uruchomienie nowych terenów inwestycyjnych, jak też eksploatacja wyrobiska odkrywkowego wpłynie na stan powietrza poprzez emisję zanieczyszczeń do atmosfery; w celu zminimalizowania potencjalnie negatywnych oddziaływań, każdy podmiot będący źródłem zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery jest zobligowany do przestrzegania uregulowań prawnych (przepisy szczegółowe, w tym normy emisyjne). Nie przewiduje się, by odkształcenia parametrów jakości powietrza były znaczące;
- powierzchnię ziemi i gleby – realizacja ustaleń projektu planu ogólnego wpłynie negatywnie na stan powierzchni ziemi i gleby – wyrównywanie terenów związane z pracami budowlanymi, wykopy fundamentowe pod nowymi budynkami i ciągami komunikacyjnymi, proces unieczynnienia gleb – są procesami nieodłącznie związanymi z uruchomianiem nowych inwestycji;
- ekosystemy i krajobraz – przekształcanie terenów czynnych biologicznie w tereny pod inwestycje budowlane wpłynie negatywnie na istniejące ekosystemy i na zmianę krajobrazu (np. z rolniczego na mieszkaniowy);
- klimat – projekt planu ogólnego nie będzie miał wpływu na ponadlokalne warunki klimatyczne gminy. Nie wystąpi również oddziaływanie zmieniających się warunków klimatycznych i środowiskowych na ustalenia projektu planu ogólnego. W wyniku przeprowadzonych zmian dojdzie jedynie do zaburzeń ogólnego przewietrzania w miejscach powstawania nowej zabudowy. Mogą też powstać lokalne anomalie związane z odkrywką i hałdami. Planowanymi obiektami przestrzennymi, które mogą mieć korzystny wpływ na omawiany komponent środowiska przyrodniczego są zbiorniki wodne. Korzystne dla klimatu lokalnego będą również dolesienia;
- zasoby naturalne – dopuszcza się eksploatację udokumentowanych złóż w obrębie Rębelice Królewskie, której prowadzenie będzie powodować stopniowe wyczerpywanie udokumentowanych surowców;
- korytarze ekologiczne – ustalenia planu ogólnego w zakresie wyznaczenia stref planistycznych uwzględniają korytarze ekologiczne przebiegające przez obszar objęty projektem planu.

Generalnie w ich zasięgu utrzymuje się tereny naturalne (głównie łąk i pastwisk) wzdłuż dolin rzek Warty i Liswarty, co umożliwia zachowanie istniejących korytarzy ekologicznych, które są niezbędne dla prawidłowej migracji zwierząt, a także mogą stanowić siedliska licznych zwierząt, w tym objętych ochroną. W odniesieniu do terenów budowlanych wyznacza się tereny – strefy planistyczne, których funkcja faktycznie stanowi odzwierciedlenie już istniejącego zagospodarowania, co dotyczy zarówno m.in.: zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zagrodowej, usługowej jak i związanej z obsługą techniczną gminy, a zatem w projekcie planu nie wprowadza nowego zagospodarowania, które mogłoby wpłynąć negatywnie na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych.

Poniżej odniesiono się do ustalonego w projekcie planu ogólnego sposobu zagospodarowania i jego wpływu na poszczególne korytarze ekologiczne określone w opracowaniu „Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa” Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A., 2015 CDPGŚ:

- międzynarodowy korytarz spójności obszarów chronionych „Warta” M1 obejmujący północny fragment gminy, w jego zasięgu w projekcie planu ogólnego całkowicie przeważa strefa otwarta (SO) obejmująca tereny gruntów rolnych, lasów i możliwych dolesień (wskazanych w Studium uikzp gminy, a także koryto rzeki Warty wraz z towarzyszącymi terenami łąk. Ich uzupełnienie stanowią tereny z już istniejącym zagospodarowaniem we wsiach Lelity i Płaczki, w ramach którego wyróżniono: pojedyncze strefy z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ), zagrodową (SZ) wraz z towarzyszącymi strefami produkcji rolnej (SR). Wyznaczono również pojedyncze: strefę usługową (SU) i strefy gospodarcze (SP) obejmujące istniejące zagospodarowanie.

Ww. ustalenia projektu planu ogólnego w pełni zachowują ciągłość przyrodniczą ww. korytarza dzięki dominacji strefy otwartej oraz ograniczeniu innych funkcji do terenów już przekształconych, co nie będzie skutkowało tworzeniem dodatkowych barier ekologicznych ani utrudniać migracji gatunków. Nie przewiduje się więc, aby ustalenia projektu planu ogólnego wpłynęły negatywnie na międzynarodowy korytarz spójności obszarów chronionych „Warta” M1;

- międzynarodowy korytarz spójności obszarów chronionych „Liswarta” M2, który przebiega przez środek gminy w kierunku wschód-zachód, w jego zasięgu w projekcie planu ogólnego ustalono strefę otwartą (SO), obejmującą koryto rzeki Liswarty oraz tereny przyległe: grunty rolne, lasy i dolesienia, które będą umożliwiały swobodną migrację zwierząt oraz ich niezakłócone bytowanie, w tym dalsze zwiększanie populacji gatunków chronionych prawnie. Wszystkie ww. funkcje charakteryzują się dużym nasyceniem zieleni. Poza pojedynczymi terenami z istniejącą zabudową, dla której ustala się strefy: z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (SJ) i z zabudową zagrodową (SZ), wyznacza się również strefy zieleni i rekreacji (SN) obejmujące położone na południowym skraju korytarza istniejące tereny usług rekreacji i wypoczynku tj. Centrum Szkoleniowo-Wypoczynkowe „Słoneczny Brzeg” w obrębie Zawady i Harcerski Ośrodek Wypoczynkowy „Zawady”. Ponadto na zachodnim skraju korytarza w obrębie Rębielice Królewskie, poza zwartym kompleksem leśnym, wyznaczono strefę górnictwa (SG) obejmującą istniejące udokumentowane złoża, tereny i obszary górnicze. Tym samym ustalone zagospodarowanie w zasięgu ww. korytarza ogranicza się do utrzymania jego funkcji ekologicznych poprzez zachowanie zasadniczej części terenów w strefach otwartych. Wprowadzone strefy zieleni i rekreacji oraz górnictwa dotyczą terenów już użytkowanych, co minimalizuje wpływ na integralność korytarza, przy czym obecność linii kolejowej stanowi barierę istniejącą, niezależną od ustaleń projektu planu;

- korytarze migracji ssaków kopytnych „K/LNw-W” i „K/LGL-N” oraz korytarz migracji ssaków drapieżnych „D/LGL-N” wraz z obszarami węzłowymi obejmującymi istniejące kompleksy leśne. W ich zasięgu projekt planu ogólnego wprowadza strefy otwarte (SO), co zapewnia brak barier (jak np. ogrodzenia) dla swobodnej migracji zwierząt i oddziaływanie ustalonego zagospodarowania jest obojętne. Wyjątek stanowią pojedyncze strefy zieleni i rekreacji (SN), z których największa powierzchniowo obejmuje istniejące Centrum Szkoleniowo-Wypoczynkowe „Słoneczny Brzeg” w obrębie Zawady. Pozostałe strefy zieleni i rekreacji (SN) wyznaczone w rejonie rzeki Liswarty w obrębach: Zawady i Popów położone są w sąsiedztwie terenów istniejącego zainwestowania i w znacznej części są zagospodarowane, mają charakter uzupełniający, co nie powinno stanowić istotnego ograniczenia w migracji zwierząt. Należy podkreślić, również, iż w projekcie planu nie wprowadza się ustaleń, które mogłyby znacząco wpłynąć negatywnie środowisko przyrodnicze bowiem, nie ma możliwości realizacji nowego uciążliwego zagospodarowania jak np. tereny przemysłowe;
 - regionalny korytarz migracji ptaków „Dolina górnej Warty” spośród stref planistycznych wyznaczonych w planie ogólnym negatywny wpływ mogą mieć inwestycje w zakresie OZE: farmy fotowoltaiczne (SO z dodatkowym profilem). Ryzyko w zakresie realizacji inwestycji z zakresu farm fotowoltaicznych wiąże się z kolizjami ptactwa wodnego z panelami. Jednak zgodnie z przeprowadzanymi badaniami przyczyną odnotowanych w przeszłości zderzeń były nie same panele, lecz heliostaty – lustra stosowane do koncentracji energii słonecznej. Obecnie rozwijane technologie nie wykorzystują już tego typu niebezpiecznych, a także energetycznie mało wydajnych rozwiązań. Natomiast farmy wiatrowe mogą istotnie oddziaływać na przebieg migracji ptaków poprzez zwiększenie ryzyka kolizji z turbinami wiatrowymi, zwłaszcza w rejonach zlokalizowanych na głównych szlakach przelotowych. Ponadto obecność infrastruktury wiatrowej może prowadzić do zmiany zachowań migracyjnych ptaków, skutkując omijaniem określonych obszarów i modyfikacją naturalnych tras wędrówek.
- Generalnie plan ogólny wprowadza strefy otwarte z profilami dodatkowymi elektrowni słonecznych przeważnie poza ww. korytarzem migracji ptaków w południowej części obrębów: Rębielice Królewskie i Kamieńszczyzna. W zasięgu korytarza wprowadza się tylko pojedyncze tereny w obrębach: Wąsosz Górny i Płaczki, które ze względu na swoją skalę, nie będą miały wpływu na migrację ptaków. Istniejące dwie elektrownie wiatrowe (w strefie 49SP) w obrębie Zawady są położone poza zasięgiem ww. korytarza, w związku z czym nie przewiduje się ich wpływu na szlaki migracji ptaków.

Reasumując ustalenia projektu planu ogólnego w zakresie przeznaczenia terenów – wyznaczenia stref planistycznych w zasadzie nie wprowadzają nowych terenów przeznaczonych do zainwestowania i odpowiadają istniejącemu i faktycznemu zagospodarowaniu, uwzględniają istniejące podziały umożliwiając uzupełnienie zabudowy na pojedynczych już wydzielonych, a niezabudowanych działkach. Należy

wskazać, że w zakresie terenów innych niż otwarte, utrzymują ustalenia zawarte w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Popów oraz w obowiązujących miejscowych planach obejmujących fragmenty gminy.

Ze względu na ustalone w projekcie planu ogólnego zagospodarowanie – strefy planistyczne położone w zasięgu ww. korytarzy ekologicznych, ustalenia te nie będą miały znaczącego wpływu na funkcjonowanie i drożność ww. korytarzy i objętych nimi struktur migracyjnych ssaków i ptaków określonych w opracowaniu „Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa”.

Również w odniesieniu do lokalnego korytarza – doliny rzek Górnianki i Dziuni w projekcie planu przyjmuje się jego ochronę poprzez wyznaczenie strefy otwartej (SO) obejmującej tereny naturalne (łąk, pastwisk i gruntów rolnych) wolnych od zabudowy;

- zabytki i dobra materialne – projekt planu ogólnego nie będzie miał negatywnego wpływu na zabytki i dobra kultury współczesnej;

formy ochrony przyrody – na terenie gminy Popów nie występują formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody.

Zgodność z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska

Ustalenia projektu planu ogólnego respektują wymogi określone w przepisach ogólnych i szczególnych z zakresu ochrony środowiska. Realizacja ustaleń zawartych w ww. projekcie obligatoryjnie powinna być zgodna z obowiązującymi przepisami.

Ochrona różnorodności biologicznej

Jednym ze wskaźników, które narzucają obowiązek zachowania części terenów, jako obszaru aktywnego przyrodniczo, jest procentowe określenie „udziału powierzchni biologicznie czynnej” w ramach danego terenu lub działki.

Przez „udział powierzchni biologicznie czynnej” należy rozumieć część powierzchni działki, która nie może być zabudowana ani utwardzona nawierzchnią sztuczną, lecz zagospodarowana, jako tereny zieleni lub wodne. Do powierzchni biologicznie czynnej należą także fragmenty zabudowy - tarasy, stropodachy - z wytworzoną warstwą gleby pokrytą trwałą roślinnością, a także nawierzchnie trawiaste urządzeń sportowych i rekreacyjnych.

Przy opracowywaniu projektu planu ogólnego kierowano się ustaleniami obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Popów, w którym określono ogólne kierunki i politykę przestrzenną gminy oraz obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego dotyczące m.in. wskaźników zagospodarowania terenów i zabudowy, w tym dotyczącego minimalnej powierzchni biologicznie czynnej.

Zgodnie z powyższym projekt planu ogólnego zakłada przekształcenie w większości terenów obecnie użytkowanych rolniczo w tereny budowlane, więc w celu ochrony różnorodności biologicznej należy

zadbać, by wskaźnik minimalnej powierzchni biologicznie czynnej był jak najwyższy, zaś udział powierzchni zabudowanej (nieczynnej biologicznie) zoptymalizowany. Wartość wskaźnika jest zróżnicowana w zależności od przeznaczenia terenów i ich specyfiki. Określony wskaźnik minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej jest główną wytyczną przy opracowaniu miejscowych planów stawiących prawo miejscowe.

Zachowanie i wzbogacanie różnorodności biologicznej mają na celu ustalenia projektu planu ogólnego dotyczące wyznaczenia strefy otwartej SO obejmującej także istniejące lasy. W ramach ww. terenów obowiązuje ochrona istniejących zasobów poprzez prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej zmierzającej do zachowania bogactwa przyrodniczego. Na pozostałych terenach otwartych zajmowanych przez łąki i pastwiska, dolin rzek i cieków wodnych, grunty orne, tereny cmentarzy, sadów obowiązuje m.in. ochrona istniejących zespołów zieleni urządzonej, jak i ograniczony rozwój obszarów wzdłuż rzek Warty i Liswarty oraz podtrzymanie dotychczasowego kierunku zagospodarowania, w tym ochrona przed zabudową, mają na celu zapewnienia ochrony wód powierzchniowych i ciągów ekologicznych.

Przy respektowaniu warunków zagospodarowania w poszczególnych strefach planistycznych mających na celu minimalizację zmian środowiska przyrodniczego, realizacja ustaleń projektu planu nie spowoduje przerwania ciągłości przestrzennej aktywnych biologicznie terenów w obrębie obszaru objętego opracowaniem i w jego sąsiedztwie.

Projekt planu ogólnego w pełni uwzględnia proekologiczną politykę gminy Popów ustaloną w Studium uikzp z 2021 r. Ustalenia projektu planu ogólnego zawierają ustalenia, które mają na celu ochronę zasobów środowiska przyrodniczego obszaru przed degradacją oraz ograniczenie wpływu planowanych inwestycji na zdrowie i życie obecnych, a także przyszłych użytkowników terenów wchodzących w skład obszaru, jak i terenów sąsiednich, dotyczą one:

- ustalenia przeznaczenia terenów poprzez delimitację stref planistycznych obejmujących tereny zurbanizowane ze zróżnicowanymi profilami dodatkowymi i terenów czynnych przyrodniczo – współtworzących system ekologiczny gminy,
- ustalenia warunków dla zagospodarowania terenów i zabudowy:
 - obowiązuje ustalona strefa otwarta z zakazem zabudowy,
 - dla zagospodarowania terenu, działek obowiązują: maksymalny udział powierzchni zabudowy, maksymalna nadziemna intensywność zabudowy, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej,
 - dla potencjalnej zabudowy obowiązuje: maksymalna wysokość.

Ustalenia zawarte w projekcie planu ogólnego mają na celu m.in. pogodzenie potrzeb inwestycyjnych z istniejącymi na obszarze objętym opracowaniem warunkami przyrodniczymi i koniecznością ich

ochrony. Charakter przeobrażeń w użytkowaniu terenów będzie polegać w dużej mierze na intensyfikacji zagospodarowania poprzez uzupełnienie istniejących ciągów zabudowy oraz na umożliwieniu lokalizacji nowej zabudowy na terenach dotychczas niezabudowanych.

Plan ogólny jedynie określa ogólną politykę środowiskowo-przestrzenną gminy. Szczegółowe zapisy mające na celu ochronę środowiska przyrodniczego poszczególnych terenów powinny być zamieszczone w sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Niemniej jednak ww. ustalenia zawarte w projekcie planu ogólnego umożliwiają i zabezpieczają dalsze uszczegółowienie na etapie miejscowych planów w odniesieniu do poszczególnych terenów, w tym:

dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej:

- uzupełnienie zainwestowania w granicach terenów budowlanych (sukcesja urbanistyczna) poprzez realizację zabudowy mieszkaniowej o cechach i standardach budownictwa osiedlowego,
- dopuszczenie lokalizacji usług, nie stwarzających zagrożeń przez zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych, ani w zakresie czystości powietrza, hałasu i wibracji jako funkcji towarzyszącej zabudowie mieszkaniowej,
- kształtowanie czytelnych układów urbanistycznych z siecią dróg dojazdowych,
- wykluczenie zabudowy naruszającej układ urbanistyczny, gabaryty i charakter przestrzenny istniejącej zabudowy;

dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług:

- adaptację i porządkowanie istniejącej nieuciążliwej zabudowy usługowej, uzupełnianie rezerw terenowych zabudową mieszkaniową jednorodzinną,
- dopuszczenie lokalizacji usług wbudowanych w budynki mieszkalne lub w formie obiektów integralnie związanych z budynkami mieszkalnymi, nie stwarzających zagrożeń przez zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych, ani w zakresie czystości powietrza, hałasu i wibracji jako funkcji towarzyszącej zabudowie mieszkaniowej,
- preferencje dla sytuowania usług w formie obiektów wolnostojących wzdłuż ulicy Częstochowskiej oraz ulic sklasyfikowanych jako zbiorcze (Z), tak aby stanowiły one obudowę architektoniczną dla ciągów komunikacyjnych, pełniąc jednocześnie funkcję ochrony akustycznej dla zabudowy mieszkaniowej,
- intensyfikację zainwestowania w granicach terenów budowlanych (sukcesja urbanistyczna),
- wykluczenie zabudowy naruszającej układ urbanistyczny, gabaryty i charakter przestrzenny istniejącej zabudowy;

dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy rekreacji indywidualnej (letniskowej):

- intensyfikację zainwestowania w granicach terenów budowlanych (sukcesja urbanistyczna) poprzez realizację nowej zabudowy z zielenią towarzyszącą,

- systematyczną poprawę stanu wyposażenia w infrastrukturę techniczną,
- zachowanie zadrzewień i biologicznej obudowy cieków;

dla terenów zabudowy zagrodowej:

- adaptację terenów zabudowy mieszkaniowej zagrodowej wraz z zabudową gospodarczą związanej z produkcją rolną, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącymi usługami, w tym wytwórczości i rzemiosła,
- uzupełnianie istniejących luk w pasmach zabudowy;

dla terenów zabudowy usługowej, w tym usług publicznych (służba zdrowia, opieka społeczna, kultura, administracja):

- wykluczenie prowadzenia działalności gospodarczej (produkcyjnej, przetwórczej, składowej) oraz przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko przyrodnicze (z wyłączeniem infrastruktury technicznej);

dla terenów usług oświaty i wychowania, w tym z programem sportu i rekreacji:

- zagospodarowanie w formie obiektów kubaturowych i urządzeń terenowych wraz z niezbędnym zapleczem do obsługi, parkingami, zielenią towarzyszącą,
- wykluczenie prowadzenia działalności gospodarczej (produkcyjnej, przetwórczej, składowej) oraz przedsięwzięć mogących zawsze znacząco i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko przyrodnicze (z wyłączeniem infrastruktury technicznej);

dla terenów usług rekreacji i wypoczynku:

- zagospodarowanie w formie obiektów kubaturowych i urządzeń terenowych (tj. hotele, motele, ośrodki szkoleniowe i wypoczynkowe, campingowe, zaplecze i baza noclegowa dla turystyki, obiekty sportowe, boiska i inne) wraz z niezbędnym zapleczem do obsługi, parkingami, z dopuszczeniem jako towarzyszących punktów handlowych, gastronomii, zaplecza obsługi technicznej,
- harmonijne wpisanie zagospodarowania w krajobraz,
- dla terenu położonego po południowej stronie zakola rzeki Liswarty, na wschód od drogi wojewódzkiej nr 491 przeznaczonego do celów rekreacji i wypoczynku wykluczenie trwałej zabudowy;

dla terenów zabudowy produkcyjno-usługowej:

- zagospodarowanie w formie zakładów produkcyjnych, magazynów, składów, usług (z wykluczeniem oświaty i zdrowia); z dopuszczeniem lokalizacji obiektów administracyjnych, socjalnych, urządzeń obsługi komunikacji samochodowej (w tym stacji paliw) oraz urządzeń obsługi technicznej (w tym telekomunikacyjnych urządzeń nadawczych, instalacji unieszkodliwiania odpadów), parkingów,
- stosowania szpalerów, grup zieleni lokalizowanych wzdłuż granic terenu pełniących funkcję izolacji zewnętrznej umożliwiających harmonijne wkomponowanie obiektów.

Ponadto ustalenia projektu planu ogólnego honorują i umożliwiają realizację dotychczasowych zapisów Studium uikzp z 2021 r. związanych z ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego i dotyczących:

- proponowanego utworzenia formy ochrony przyrody obejmującej „Kamieniołom Górnik” zlokalizowany na działce nr ew. 7178 w obrębie Rębielice Królewskie. Wskazuje się do objęcia ochroną przyrodniczą i podjęcie działań formalnych w celu nadania mu statusu stanowiska dokumentacyjnego lub ochrony w innej formie (pomnik przyrody, użytek ekologiczny). Przedmiotem ochrony winny być unikatowe w skali województwa śląskiego walory przyrodnicze, naukowe i geologiczne tj. występujące flora (m. in. dziewięsiś bezłodygowy, podejźrzon księżycowy i purchawica olbrzymia), fauna (ptaki, nietoperze), amonity oraz stanowisko paleontologiczne (ślady kruszywa kopalnego),
- lasów państwowych grupy I – ochronnych, w których zasady prowadzenia gospodarki leśnej określa dokument, którym nadano im ten status,
- wzmocnienie systemu przyrodniczego gminy poprzez:
 - zachowanie bioróżnorodności i wzmacnianie naturalnej odporności przyrody oraz utrzymanie zdolności ekosystemów do odtwarzania zasobów przyrodniczych,
 - optymalne wykorzystanie walorów rolniczej przestrzeni produkcyjnej dla rozwoju gospodarczego,
 - zachowanie systemu naturalnych powiązań przyrodniczych z terenami sąsiednimi dla zachowania ciągłości obszarów biologicznie czynnych (doliny Warty i Liswarty),
 - przeciwdziałanie czynnikom antropopresji,
 - poprawę jakości powietrza i wody,
 - dążenie do zwiększenia lesistości obszaru gminy poprzez realizację dolesień i zalesień,
 - zachowanie naturalnego krajobrazu dolin rzecznych w istniejącej i niezmienionej postaci, uformowanej przez naturę, w tym pielęgnację i utrzymanie fragmentów łąg jesionowo-olszowych i topolowo-wierzbowych oraz roślinności wodnej, bagiennej, torfowiskowej i wilgotnych łąk poprzez unikanie regulacji koryt rzecznych, sprzyjanie naturalnej sukcesji roślin drzewiastych i krzewiastych, utrzymanie wysp i łąk piaszkowych,
 - ochronę gleb o wartościowych kompleksach glebowo – rolniczych i wysokich klasach bonitacyjnych dla potrzeb produkcji rolnej,
 - ograniczenie odpływu powierzchniowego wód z terenów otwartych poprzez zwiększanie naturalnej retencji leśnej i glebowej,
 - zalesianie i zadarnianie terenów narażonych na erozję wodną,
 - kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodnej gminy na całym jej obszarze oraz zlewni rzeki Warty,
 - ochronę ujęć wodnych, strefy ochronne dla komunalnych ujęć wód ze studniami należy traktować jako obszary wskazane do ochrony specjalnej z ograniczeniami związanymi z zapobieganiem i przeciwdziałaniem szkodliwym wpływom na zasoby wód podziemnych,

- wspomaganie naturalnych procesów wzbogacania, retencji oraz samooczyszczania się rzek i mniejszych cieków na terenie gminy,
- uporządkowanie na terenach osadniczych gospodarki ściekowej,
- dla terenów znajdujących się w zasięgu obszaru górnourajskiego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 326 - Częstochowa (E) (zasadnicza część gminy oprócz południowo – zachodniego fragmentu) obowiązuje zakaz lokalizacji produkcji wodochłonnej oraz zagospodarowania zagrażającego wodom gruntowym,
- ochronę naturalnej różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych,
- utrzymanie dobrej kondycji lasów gospodarczych, poprzez prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej,
- dążenie do odtwarzania zbiorowisk leśnych mieszanych, z większym udziałem gatunków liściastych,
- powstrzymanie procesów degradacji stosunków wodnych w lasach,
- eliminację obszarów narażonych na erozję gleb poprzez zalesienie,
- doprowadzenie do uporządkowania granicy rolno-leśnej poprzez dolesienia z wyłączeniem terenów położonych w granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią,
- realizację nowych zalesień stanowiących wzmocnienie istniejącego systemu powiązań przyrodniczych i pozwalających na kształtowanie zwartych przestrzennie obszarów aktywnych biologicznie,
- ochronę wartościowych, naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk roślinnych, poprzez zachowanie i pielęgnację naturalnych zespołów buczyny sudeckiej i sprzyjanie naturalnej sukcesji na nieużytkach i terenach mało przydatnych dla rolnictwa,
- ochronę wartościowych zorganizowanych zadrzewień m.in. wzdłuż dróg, zakrzewień i skupin charakterystycznych dla krajobrazu kulturowego oraz uzupełnianie w przewadze gatunkami rodzimymi i zgodnymi z istniejącym składem gatunkowym,
- wprowadzanie zadrzewień śródpolnych,
- zapewnienie trwałej ochrony najcenniejszym fragmentom ekosystemów nieleśnych z populacjami rzadkich i zagrożonych gatunków roślin,
- likwidację niskiej emisji palenisk domowych i zanieczyszczeń powodowanych przez lokalne kotłownie, a tym samym unowocześnienie gospodarki cieplnej – konieczna jest modernizacja źródeł ciepła i wdrażanie ekologicznych nośników energii m.in. gaz, lekkie oleje opałowe, panele solarne, biopaliwa,
- zwiększenie zasobów wodnych gminy poprzez realizację retencyjnego zbiornika wodnego (z dopuszczeniem do wykorzystania rekreacyjnego) w obrębie Zawady,
- w przypadku dokonania przebudowy urządzeń melioracyjnych niezbędnym jest zapewnienie odbioru wód z terenów wyżej położonych i wystąpienie do właściwego organu ds. melioracji

celem dokonania zmian w ewidencji wód, urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów,

- wykluczenie zabudowy w dolinach - na terenach tych wprowadza się zakaz lokalizacji przegród przestrzennych w poprzek dolin, za wyjątkiem budowli służących gospodarce wodnej,
- wprowadzenie zieleni łąkowej wzdłuż koryt rzek i cieków.

Ustalenia projektu planu ogólnego honorują rekomendacje wynikające z „Audytu krajobrazowego województwa śląskiego” zatwierdzonego uchwałą nr VII/16/16/2025 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 23 czerwca 2025 r., w tym w zakresie obszarów proponowanych do objęcia dodatkowymi formami ochrony przyrody – obszarami chronionego krajobrazu: „Dolina Warty” i „Dolina Liswarty”, których zasięgi pokrywają się z korytarzami spójności obszarów chronionych wskazanych w Rozdziale II pkt 1, ppkt korytarze ekologiczne. Wpływ realizacji ustaleń projektu planu na ww. planowane formy ochrony nie będzie się różnił od opisanego w Rozdziale III pkt 5.

Oprócz ustaleń zapewniających ochronę środowiska przyrodniczego, projekt planu ogólnego uwzględnia ustalenia Studium uikzp z 2021 r. dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego oraz zabytków w odniesieniu do:

- obiektów objętych formami ochrony na mocy obowiązujących przepisów, w tym:
 - obiektu wpisanego do rejestru zabytków,
 - obiektów wpisanych do ewidencji zabytków,
 - stanowisk archeologicznych.
- form ochrony w postaci projektowanych stref ochronnych w tym:
 - strefy ochrony konserwatorskiej „B” obejmującej: otoczenie w ramach ogrodzenia zabytkowego kościoła w Popowie, otoczenie w ramach ogrodzenia zabytkowego kościoła w Wąsoszu Górnym, cmentarz w Wąsoszu Górnym, cmentarz w Wąsoszu Parceli, w obrębie Wąsosz Górny,
 - strefy ochrony konserwatorskiej „K” obejmującej: otoczenie zespołu 12 kapliczek tzw. „Golgoty w Wąsoszu Górnym”, teren położony pomiędzy cmentarzem w Wąsoszu Parceli a rzeką Wartą,
 - strefy ochrony stanowisk archeologicznych „W” obejmującej tereny o rozpoznanej zawartości reliktywów archeologicznych podlegających ochronie konserwatorskiej,
 - strefy ochrony archeologicznej „OW” obejmującej obszary o domniemanej, na podstawie badań lub innych wskazówek, zawartości reliktywów archeologicznych.

4. Możliwości ograniczenia negatywnego oddziaływania ustaleń projektu planu ogólnego na środowisko przyrodnicze

(art. 51 ust. 2 pkt 3 lit. a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku [...] – tekst jednolity Dz. U. z 2026 r., poz. 670)

Projekt planu ogólnego został sporządzony na podstawie analiz obecnego zagospodarowania, obowiązujących planów, ustaleń zawartych w obowiązującym Studium uikzp z 2021 r. wniosków mieszkańców, władz gminy i instytucji. Podczas jego sporządzania kierowano się zasadami zrównoważonego rozwoju i rozwiązania alternatywne były analizowane na tym etapie. Rozwiązania przedstawione w niniejszym projekcie uwzględniają w wyważony sposób potrzeby społeczne, ochrony środowiska, rozwoju gospodarczego i ograniczeń prawnych.

Możliwość ograniczenia negatywnych ustaleń projektu planu ogólnego należy upatrywać w nakłanianiu inwestorów do jak najbardziej restrykcyjnego stosowania się do ustaleń wynikających z obowiązujących dokumentów planistycznych sporządzonych dla terenu gminy (m.in. plan ogólny, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, opracowanie ekofizjograficzne) traktujących cele ochrony przyrody i krajobrazu jako priorytet.

Ustalone w projekcie planu strefy planistyczne i wskaźniki zagospodarowania i kształtowania poszczególnych terenów należy traktować jako zalecane minimum w procesie ochrony zasobów środowiska przyrodniczego.

Ograniczeniem oddziaływania ustaleń planu na środowisko są przyjęte rozwiązania w zakresie sytuowania stref planistycznych i określonych w nich wskaźników zagospodarowania do zasobów i walorów środowiska przyrodniczego: tworzenie zwartej struktury jednostek osadniczych (głównie ograniczenie rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej), określenie dla stref planistycznych sytuowanych w obszarach chronionych wskaźników zagospodarowania dostosowanych do chłonności środowiska (np. niższych wartości powierzchni zabudowy i większego udziału powierzchni biologicznie czynnej), pozostawienie jako strefy otwartej SO terenów wrażliwych przyrodniczo, dolin rzek, kanałów, lasów, podmokłości.

5. Rozwiązania alternatywne do projektu planu

(art. 51 ust. 2 pkt 3 lit. b ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku [...] – tekst jednolity Dz. U. z 2026 r., poz. 670)

Niniejszy projekt planu ogólnego określa jedynie kierunek przeobrażeń poszczególnych terenów, natomiast sama realizacja zapisów zawartych w ww. opracowaniu i ich skutek zależy przede wszystkim od stopnia zaangażowania w problemy ekologiczne gminy Popów władz samorządowych oraz samych inwestorów. Zaproponowane w projekcie planu ogólnego rozwiązania w zakresie przeznaczenia terenów, sposobu ich zagospodarowania gwarantują prawidłowe funkcjonowanie omawianego obszaru.

Alternatywnym rozwiązaniem w stosunku do projektu planu ogólnego byłoby niewprowadzanie proponowanych zmian w analizowanym obszarze i pozostawienie ustaleń obecnie obowiązującego Studium uikzp z 2021 r., za wyjątkiem zmniejszenia terenów mieszkaniowych, co jest niemożliwe ze względów formalnych.

W odniesieniu do pozostałych terenów, zwłaszcza elektrowni słonecznych, nie byłoby to rozwiązanie optymalne, bowiem jest to przeznaczenie uwzględniające działania proekologiczne.

Innym rozwiązaniem jest umożliwienie zmiany poszczególnych funkcji terenów z jednoczesnym wprowadzeniem zapisów zastrzegających kwestie proekologiczne (np. podwyższenie wskaźnika minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, czy obniżenie wskaźnika maksymalnej powierzchni zabudowy). Byłoby to korzystniejsze z punktu widzenia ochrony środowiska, lecz stałoby w sprzeczności z polityką funkcjonalno-przestrzenną gminy wyrażoną w dotychczas obowiązujących dokumentach.

Analiza ustaleń projektu planu ogólnego pozwala stwierdzić, że projekt w optymalnym stopniu spełnia podstawowe wymogi z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego gminy.

6. Przewidywane metody analizy realizacji projektowanego dokumentu

(art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. c ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku [...] – tekst jednolity Dz. U. z 2026 r., poz. 670)

Projekt planu ogólnego został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami ochrony środowiska. Realizacja ustaleń przedmiotowego projektu planu wymaga kontroli i oceny, jakości poszczególnych elementów środowiska. Do kontrolowania i egzekwowania przestrzegania przepisów ochrony środowiska niezbędna jest wiarygodna wiedza o stanie środowiska, która jest zapewniana w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W miarę potrzeb możliwe jest tworzenie lokalnych sieci monitoringu zapewniających śledzenie i kontrolowanie wpływu najbardziej szkodliwych punktowych lub obszarowych źródeł zanieczyszczenia.

Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu są następujące:

- prowadzenie rejestru miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- rejestrowanie wniosków o sporządzenie miejscowych planów lub ich zmianę,
- prowadzenie rejestru decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- gromadzenie materiałów z nimi związanych,
- rejestrowanie wniosków o zmianę funkcji terenu,
- rejestrowanie wniosków o zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze,
- rejestrowanie wniosków o zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne,
- ocena zgodności wydanych pozwoleń budowlanych z projektem,
- ocena i aktualizacja form ochrony przyrody i najcenniejszych siedlisk przyrodniczych,

- oceny rozwoju gospodarczego (przedsiębiorczości, przemian struktury agrarnej, rozwoju budownictwa, wzrostu/spadku lesistości),
- określenie powierzchni urządzonych terenów zieleni,
- ocena warunków i jakości klimatu akustycznego;

wykonywane raz na 4 lata.

Ponadto metoda analizy realizacji projektowanego dokumentu może polegać na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów dokonanych w ramach państwowego monitoringu środowiska, a także innych dostępnych wyników pomiarów i obserwacji, np.:

- ocenie, jakości powietrza i stanu sanitarnego,
- ocenie, jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- badaniu i ocenie, jakości gleb,
- ocenie warunków i jakości klimatu akustycznego,
- ocenie systemu gospodarki odpadami;

wykonywane raz na rok.

Propozycja wskaźników służących analizie, jakości środowiska:

- zwodociągowanie obszaru gminy (%),
- długość sieci wodociągowej (km),
- liczba gospodarstw podłączonych do sieci wodociągowej (ilość, %),
- liczba osób korzystających z sieci wodociągowej (ilość),
- powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci wodociągowej (km², %),
- jakość wody w sieci wodociągowej (klasa),
- liczba ujęć wody (szt.) i ich wydajność (ilość, m³/h),
- pobór wód na terenie gminy (tys. m³/rok),
- skanalizowanie obszaru gminy (%),
- długość sieci kanalizacyjnej (km),
- liczba gospodarstw podłączonych do kanalizacji (ilość, %),
- liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej (ilość),
- powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci kanalizacyjnej (km², %),
- gospodarstwa podłączone do kanalizacji (ilość, %),
- gospodarstwa podłączone do bezodpływowych zbiorników na nieczystości (szambo) (ilość, %),
- liczba przydomowych/przy obiektowych oczyszczalni ścieków (szt.),
- ilość ścieków odprowadzanych z terenu gminy (tys. m³/rok),
- jakość wód Wolbórki i Miazgi,
- długość rowów melioracyjnych (km),
- stan techniczny rowów melioracyjnych,

- powierzchnia zmeliorowana gminy (m²),
- wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz stanu imisji (liczba punktów pomiarowych, w których notowane są przekroczenia norm stężeń (Mg/rok)),
- liczba zmodernizowanych systemów ciepłowniczych (szt.),
- liczba instalacji ogrzewania wykorzystujących odnawialne źródła energii (energia wodna, wiatrowa, geotermalna, słoneczna, biomasy (szt.)) oraz jej udział w ogóle (%),
- liczba instalacji ogrzewania w oparciu o paliwa o niskim wskaźniku emisyjnym (szt.) oraz jej udział w ogóle (%),
- liczba instalacji ogrzewania w oparciu o źródła powodujące niską energię (węgiel kamienny) (szt.) oraz jej udział w ogóle (%),
- ilość wytwarzanych odpadów ogółem i na jednego mieszkańca (Mg/rok, kg/mieszkańca/rok),
- odsetek odpadów komunalnych składowany na wysypiskach (%),
- poziom odzysku odpadów zbieranych selektywnie w stosunku do całkowitej ilości tych odpadów zawartych w odpadach komunalnych (%),
- ilość zestawów pojemników do segregacji (szt.),
- udział poszczególnych form użytkowania gruntu w stosunku do całkowitej powierzchni gminy (%),
- wskaźnik lesistości (%),
- liczba wyciętych/posadzonych drzew na terenie gminy (szt.),
- powierzchnia wyciętych/posadzonych krzewów na terenie gminy (m²),
- powierzchnia obszaru gminy objęta formami ochrony przyrody (%),
- liczba pomników przyrody w gminie (szt.),
- przyrost obiektów i terenów objętych prawną ochroną przyrody (szt., %),
- uciążliwość akustyczna autostrady A1 oraz drogi wojewódzkiej nr 716 na podstawie pomiarów zarządcy drogi lub WIOŚ (dB),
- liczba pojazdów korzystających z dróg (szt.) i ich przyrost (%),
- długość dróg gminnych (km),
- długość zmodernizowanych dróg gminnych (km),
- długość ścieżek rowerowych (km),
- liczba miejsc parkingowych na obszarze gminy (w tym sezonowych obsługujących ruch turystyczny) (szt.),
- ilość stacji bazowych telefonii komórkowych (szt.),
- udział gospodarstw posiadających atesty ekologiczne w ogólnej liczbie gospodarstw (%),
- powierzchnia terenu zrehabilitowanego, zrekultywowanego (m²),
- ilość akcji ekologicznych (szt.),

- liczba wniosków złożonych do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o udzielenie pomocy finansowej (w tym o przyznanie promes dofinansowania).

Systematyczna kontrola stanu i funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej w obrębie analizowanego obszaru oraz rygorystyczne egzekwowanie wymogów prawnych w tym zakresie w znaczącym stopniu ograniczy oddziaływanie analizowanego obszaru na środowisko gruntowo-wodne oraz na tereny sąsiednie. Za monitoring poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialny jest przede wszystkim Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Dane z zakresu ochrony przyrody zapewniają Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska i Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych. Jednostkami wspomagającymi zapewniającymi informacje są m.in. urzędy wojewódzkie, starostwa powiatowe, zarządy dróg, instytucje związane z gospodarką wodną (m.in. RZGW, IMGW) i inne. Wyniki badań prowadzonych przez w/w instytucje są powszechnie dostępne w raportach przez nieopracowanych.

Dokonując analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub innych dostępnych źródeł należy pamiętać, że muszą się one odnosić do analizowanego obszaru – w tym przypadku granic gminy Popów. Ponadto zgodnie z art. 55 ust. 3. pkt. 5 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. z 2024 r., poz. 1112, 1881, 1940) monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko zobowiązany jest prowadzić organ opracowujący projekt dokumentu – wójt gminy Popów.

7. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

(art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. d ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku [...] – tekst jednolity Dz. U. z 2026 r., poz. 670)

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie będzie skutkowała transgranicznym oddziaływaniem na środowisko w rozumieniu art. 104 i art. 105 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2026 r., poz. 670 z uwagi na położenie analizowanego obszaru w środkowej części Polski, z dala od granic kraju.

IV. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

(art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. e ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku [...] – tekst jednolity Dz. U. z 2026 r., poz. 670)

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940) dokument jakim jest sporządzane planu ogólnego wymaga przeprowadzenia odrębnego postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W ramach przeprowadzanej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko sporządza się prognozę oddziaływania na środowisko projektu ww. planu poprzedzoną uzgodnieniem z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Kłobucku, co do zakresu i stopnia jej szczegółowości oraz obwieszczeniem Wójta Gminy Popów o możliwości składania wniosków do sporządzanej prognozy.

Obecnie politykę przestrzenną i kierunki zagospodarowania przestrzennego w obszarze gminy Popów określa Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Popów zatwierdzone uchwałą Nr 185/XXIX/2021 Rady Gminy Popów z dnia 13 stycznia 2021 r., które nie jest aktem prawa miejscowego i które stanowi czwartą edycję tego dokumentu planistycznego.

Zgodnie z art. 67 ust. 4 ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023, poz. 1688) bez planu ogólnego po 30 czerwca 2026 r. (terminie ustalonym w ustawie z dnia 4 kwietnia 2025 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2025, poz. 527)) nie będzie możliwe uchwalenie nowego lub zmiany obowiązującego miejscowego planu ani wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Więc sporządzenie planu ogólnego jest dla gminy konieczne.

Sporządzany obecnie plan ogólny gminy Popów, do którego Rada Gminy Popów przystąpiła uchwałą Nr 387/LXIX/2024 z dnia 26 marca 2024 r., po zatwierdzeniu będzie stanowić akt prawa miejscowego, który zastąpi dotychczasowe ww. Studium uikzp z 2021 r.

Należy wskazać, iż forma i zapis tego projektu planu ogólnego wynika wprost z wymagań ww. ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i jest znacząca różna od obowiązującego Studium uikzp z 2021 r..

Niemniej jednak ustalenia dotyczące przeznaczenia poszczególnych terenów (poza ograniczeniem terenów przeznaczonych dla funkcji mieszkaniowej i wyznaczeniem pojedynczych nowych terenów o innym przeznaczeniu) oraz ich wpływ na środowisko pozostają zasadniczo aktualne.

Analizowany dokument niemalże na całym obszarze gminy kontynuuje główne kierunki polityki przestrzennej gminy przyjęte w Studium uikzp z 2021 r., wprowadzając nieznaczne ww. zmiany wynikające

z konieczności dostosowania do obowiązujących przepisów lub stanu faktycznego zagospodarowania oraz planowanych zamierzeń artykułowanych w zgłoszonych wnioskach.

Ze względu na nieznaczący wpływ czasu od sporządzenia Studium uikzp - 2021 r. treść prognozy oddziaływania na środowisko sporządzonej dla potrzeb ww. studium, jest w zasadniczej mierze aktualna i została wykorzystana w niniejszym opracowaniu.

Niniejsza prognoza jest podzielona na trzy zasadnicze rozdziały, które dotyczą:

– informacji ogólnych na temat sporządzanego dokumentu, jego podstaw prawnych, przedmiotu i celu opracowania oraz materiałów wykorzystywanych przy sporządzaniu prognozy:

- przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego gminy Popów,
- zgodnie z obowiązującymi przepisami, głównym celem niniejszego opracowania – prognozy – jest zaprezentowanie społeczeństwu i organom opiniującym ww. projekt, zagrożeń dla środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi, jakie mogą wynikać z realizacji zmiany studium,
- celem prognozy jest wstępne ustalenie zakresu uciążliwości dla środowiska, jakie mogą wystąpić pod wpływem ustaleń zmiany studium oraz wskazanie metod ich zmniejszania lub wykluczenia,
- zastosowana w niniejszym opracowaniu metoda sporządzenia prognozy polegała na porównaniu funkcjonowania obszaru objętego opracowaniem pod względem ekologicznym w chwili obecnej, z funkcjonowaniem przewidywanym, jako skutek realizacji ustaleń projektu planu ogólnego,
- niniejszą prognozę opracowano w oparciu o wymogi: ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, 1881, 1940).

– analizy i oceny stanu istniejącego środowiska:

Przedstawiono istniejący stan środowiska uwzględniając położenie fizycznogeograficzne gminy, rzeźbę terenu, budowę geologiczną, surowce mineralne, warunki glebowe, warunki wodne (wody powierzchniowe i podziemne, zagrożenie powodziowe), warunki klimatyczne, szatę roślinną i świat zwierzęcy, walory krajobrazowe oraz powiązania przyrodnicze z otoczeniem. Uwzględniono istniejące obiekty środowiska objęte ochroną prawną, tj. pomniki przyrody oraz projektowany do objęcia ochroną cenny przyrodniczo obszar.

W prognozie uwzględniono również stan dziedzictwa kulturowego. Na terenie gminy Popów, zlokalizowane jest tylko 1 obiekt o znacznych wartościach historycznych i kulturowych objętych ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Nieco liczniej występują obiekty o znaczeniu regionalnym i lokalnym, które ze względu na swoje wartości kulturowe, zostały umieszczone w ewidencji prowadzonej przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (1 obiekt) oraz

w gminnej ewidencji zabytków (8 obiektów). Ponadto na terenie gminy Popów zostało udokumentowanych ok. 156 stanowisk archeologicznych ujętych w ewidencji konserwatorskiej i datowanych na różne okresy dziejowe. Gmina Popów nie posiada na swoim terenie obiektów lub zespołów stanowiących dobra kultury współczesnej.

– projektowanego zagospodarowania:

Generalnie zdecydowana większość terenów inwestycyjnych wyznaczona w projekcie planu ogólnego została już wyznaczona w obowiązującym prawie miejscowym – miejscowych planach i w dotychczasowym Studium uikzp z 2021 r. Projekt planu ogólnego, poza częściowym zmniejszeniem powierzchni terenów mieszkaniowych, co wynika z konieczności dostosowania do wymogów aktualnie obowiązujących przepisów, adaptuje zdecydowaną większość przesądzeń wynikających z w/w dokumentów kształtujących przestrzeń gminy.

Zgodnie z polityką przestrzenną określoną w Studium uikzp z 2021 r. w strukturze przestrzennej gminy wyróżniono trzy podstawowe strefy:

- strefę mieszkaniowo-usługową, obejmującą miejscowości Popów i Zawady – pełniące rolę lokalnych centrów gminy – oraz fragmenty większych wsi, takich jak Rębelice Królewskie, Więcki i Wąsosz Górny, gdzie przewidziano rozwój zabudowy mieszkaniowej i usług lokalnych,
- strefę zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej, w której dominuje tradycyjna zabudowa zagrodowa, uzupełniana nową zabudową jednorodzinną,
- strefę zieleni i wód powierzchniowych, obejmującą tereny przyrodniczo cenne – doliny rzek i cieków, łąki, pastwiska, tereny leśne i retencyjne – ze szczególnym uwzględnieniem korytarza ekologicznego rzeki Liswarty.

Na ich podstawie w projekcie planu ogólnego ustalono strefy planistyczne:

- SW – strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, obejmującą pojedyncze tereny w miejscowości Popów,
- SJ – strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodzinną, osiedla i zespoły zabudowy jednorodzinnej z towarzyszącymi usługami zlokalizowane głównie w miejscowościach Popów i Zawady, oraz zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z oraz pojedyncze tereny w pozostałych miejscowościach stanowiące uzupełnienie zabudowy zagrodowej,
- SZ – strefę wielofunkcyjną z zabudową zagrodową zlokalizowane we wszystkich obrębach,
- SU – strefę usługową, zlokalizowaną głównie w miejscowościach Popów i Zawady ale także m.in. w obrębach: Wąsosz Górny, Więcki, Kamięszczyzna,
- SP – strefę gospodarczą, obejmującą istniejące zakłady w miejscowości Popów, Zawady, Wąsosz Dolny, Dąbrowa i Więcki oraz, mniejsze powierzchniowo, pojedyncze tereny w innych obrębach, planowane tereny działalności gospodarczej w obrębach: Zawady, Popów, Wąsosz Dolny i Wąsosz Górny,

- SR – strefę produkcji rolniczej, obejmującą tereny produkcji w gospodarstwach rolnych towarzyszące zabudowie zagrodowej oraz tereny wielkotowarowej produkcji rolnej we wszystkich obrębach prócz Rębielic Królewskich,
- SI – strefę infrastrukturalną, obejmującą tereny związane z obsługą techniczną gminy tj. oczyszczalnia ścieków, ujęcia wody w obrębach: Dąbrówka, Rębielice Królewskie, Kamieńszczyzna, Popów i Więcki,
- SN – strefę zieleni i rekreacji, obejmującą tereny w obrębach: Popów, Zawady, Wąsosz Górny i Nowa Wieś - bez usług lub z towarzyszącymi usługami,
- SC – strefę cmentarzy, obejmującą istniejące cmentarze w Popowie i Wąsoszu Górnym,
- SG – strefę górnictwa, obejmującą obszary i tereny górnicze w obrębach: Rębielice Królewskie, Wąsosz Górny oraz Brzózki,
- SO – strefę otwartą, obejmującą tereny rolnictwa z zakazem zabudowy oraz z dopuszczonymi istniejącymi elektrowniami wiatrowymi i elektrowniami słonecznymi oraz tereny związane z uwarunkowaniami przyrodniczymi i zachowaniem walorów przyrodniczych, przede wszystkim tereny przyległe do rzek i cieków wodnych, lasy i zadrzewienia, łąki i pastwiska, zbiorniki wodne,
- SK – strefę komunikacji, obejmującą drogę główną – drogę wojewódzką nr 491, drogi zbiorcze, teren komunikacji – parkingi w obrębie Popów, Rębielice Królewskie oraz teren kolejowy.
- potencjalnych skutków dla środowiska przyrodniczego ustaleń projektowanego zagospodarowania:
 - na skutek realizacji ustaleń projektu planu ogólnego nieznacznie zwiększy się emisja gazów i pyłów do powietrza, wzrost zanieczyszczenia powietrza będzie uzależniony od postępu urbanizacji i rodzaju stosowanych paliw grzewczych,
 - w ramach obszaru objętego projektem planu ogólnego będą wytwarzane odpady związane z pobytem ludzi, odpady związane z eksploatacją obiektów, odpady związane z funkcjonowaniem ewentualnej działalności usługowej,
 - rodzaj i poziom hałasu jest nierozdzielnie związany z postępowaniem urbanizacyjnym, największa uciążliwość akustyczna będzie związana z drogą wojewódzką nr 491 oraz terenem kolejowym. Również hałas lokalny zwiększy swoją uciążliwość, w wyniku rozwoju urbanizacyjnego gminy, z którym nierozdzielnie wiąże się rozwój lokalnego systemu komunikacyjnego,
 - ruch komunikacyjny będzie miał wpływ na immisję zanieczyszczeń produktów spalania paliw na tereny położone w ich bezpośrednim sąsiedztwie, na obszarze gminy nie przewiduje się lokalizacji obiektów, których funkcjonowanie mogłoby przy respektowaniu przepisów powodować zanieczyszczenie gleby lub ziemi,
 - w związku z wykopami pod fundamenty nastąpi naruszenie wierzchniej warstwy gleby; lokalizacja zabudowy na obszarze objętym opracowaniem wpłynie zatem na naturalne ukształtowanie terenu,

- projektowane zagospodarowanie może wiązać się z emisją pól elektromagnetycznych – np. prowadzenie nowych odcinków sieci elektroenergetycznych, urządzenia fotowoltaiczne,
- realizacja ustaleń projektu planu ogólnego może wpłynąć na stan powierzchni ziemi i gleby – wyrównywanie terenów związane z pracami budowlanymi, wykopy fundamentowe pod nowymi budynkami i ciągami komunikacyjnymi, proces unieczynnienia gleb – są procesami nieodłącznie związanym z uruchamianiem nowych inwestycji,
- realizacja ustaleń projektu planu ogólnego nie powinna wpłynąć na stan wód powierzchniowych i podziemnych, jak również na klimat,
- przekształcenie terenów dziś otwartych, użytkowanych rolniczo na tereny zabudowane może wpłynąć negatywnie na szatę roślinną oraz zwierzęta na nich bytujące – np. zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, zabudowa, powstawanie ogrodzeń, skomunikowanie obszaru,
- projektowanie zagospodarowanie wpłynie na istniejące na danym obszarze ekosystemy i otaczający krajobraz – tereny otwarte zostaną częściowo zabudowane,
- projektowane zagospodarowanie nie wpływa na ciągłość i funkcje istniejących ekologicznych korytarzy ekologicznych poprzez utrzymanie dominacji stref otwartych, ograniczenie nowych funkcji do terenów już przekształconych oraz zasadniczo lokalizację potencjalnych inwestycji OZE poza głównymi szlakami migracyjnymi, co sprawia, że jego oddziaływanie na korytarze ekologiczne i migracyjne należy ocenić jako neutralne lub nieistotne,
- możliwości ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko należy upatrywać w nakłanianiu inwestorów przez władze gminy do restrykcyjnego stosowania się do ustaleń wynikających z obowiązujących dokumentów planistycznych oraz przepisów ochrony środowiska oraz obligatoryjne wprowadzanie kolejnych ustaleń proekologicznych do planów miejscowych stanowiących rozwinięcie ustaleń planu ogólnego.

W projekcie planu ogólnego utrzymano zrównoważony kierunek rozwoju przestrzennego gminy w okresie najbliższym, w perspektywie, jak również w okresie kierunkowym.

Planowane zmiany zagospodarowania, w zdecydowanej większości ustalone w dotychczasowym Studium uizkp wpłyną na stan środowiska. Wystąpi szereg czynników, które w różnym stopniu: bezpośrednim, pośrednim, wtórnym, skumulowanym, krótko-, średnio- i długoterminowym, stałym i chwilowym, pozytywnym i negatywnym oddziaływać będą na poszczególne elementy środowiska. Wpływ na zmiany zachodzące w środowisku będą miały inwestycje: rozbudowa zabudowy usługowej, produkcyjnej, magazynowej, składowej; zwiększona powierzchniowa eksploatacja surowców mineralnych; rozwój funkcji produkcyjnej, magazynowej, składowej, usługowej i terenów farm fotowoltaicznych.

Należy jednak wskazać, że na znacznej powierzchni gminy zachowuje się dotychczasowe rolnicze użytkowanie, co przyczyni się do zapewnienia trwałości procesów przyrodniczych na obszarze zainwestowania gminnego oraz zapewni odpowiednie warunki klimatyczne i system przewietrzania.

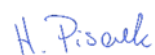
Realizacja projektu planu ogólnego wiąże się z efektami gospodarczymi oraz skutkami powodowanymi w środowisku. Więc powinna odbywać się w sposób ograniczający lub zapobiegający negatywnym skutkom planowanego rozwoju gminy na środowisko.

Inwestycje, w tym obejmujące wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (farmy fotowoltaiczne), powinny zostać zrealizowane przy zastosowaniu wszelkich norm i obostrzeń zawartych w obowiązujących przepisach, tak, aby ich oddziaływanie na środowisko przyrodnicze oraz na najbliższe sąsiedztwo było jak najmniejsze.

Oświadczenie

w trybie art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2026 r., poz. 670)

Oświadczam, iż jako osoba kierująca zespołem sporządzającym prognozę oddziaływania na środowisko sporządzoną dla projektu planu ogólnego gminy Popów spełniam wymogi wynikające z art. 74a ust. 2 pkt. 2. Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

inż. Wiktoria Pisarek